

310399

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 12 వ తేది బుధవారము

No. 10.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, చైత్ర మాస బహుళ ప్రథమం.

సంచిక ౧౦

విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది.

ఆచార్య సూక్తిముక్తావళి

(1)

మెలరూ 3-8-0

తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

రాయల్ 8 పేజీలైన జగ్గేశ్వర గాథలు చక్కని అచ్చు మేలైన కాలిగ్రాఫ్ లు.

కొన్ని ప్రతులే వున్నవి. శీఘ్రములో వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.

R. Venkateshwar and Co. Publishers, Loane Square, Madras.

కావలెను

మాదివ్యవధములను అమ్ముటకు ఏర్పాటు.

- (1) కుక్క మేహనివాణ మాత్రం. (3) ధాతువృద్ధిలేహ్యం.
(2) మూసినవాణ మాత్రం. (4) అగ్నికుమార మాత్రం
మంచిలాభమును పొందగలరు. ఆశీర్వాది.

3473

M. V. R. RAMACHANDRA ROW,
Market Tank, COCONADA.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము.”

మీరు ఇల్లుకడలకే తెలుగు పాఠ్యపాఠ్య పేర్లుకొని
భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల
క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

అహమదాబాదు

సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రు 0-4-0 (3541)

వర్తకులకు 100-కి 25-వో. కమిషనియ్యబడును
ములుగు-వెంకటరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు

సుప్రసిద్ధ (కుహిని) వైద్యకాశ్రమలయిన పి. యస్.

రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడినంతటి శుభవైద్యకళతో చేయ

బడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖము గాఢము.

80 గాలనులను పట్టును. నలయువారు అర్ధ

తో గు 1.0-0 అద్వాన్య పంపుతూ పోష్టాఫీసు

రయలు ప్రేమను నివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు

గు 5-0-0 లు మాత్రమే వి. పి. రయలు ఖర్చులు చేత.

న్యదేశీ స్టోర్సు, 82 వైసాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

వెలియగ్గ. For Sale Overland. శ్రేష్ఠ మైనపురు.

మోటారుకారు, మాడెల్. ౧౦. American Car

ప్రీమియం మోటారుగా నడచుట వంటిది. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం

దొరకనటు వంటిది, సదరుమోటారుకారు, మాడెల్ 90 కి.పర్

లాండు యాక్రింద అడ్డెసు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది.

లయవారు యాక్రింద అడ్డెసు వారికి వ్రాసి విచా

రించ కోరదము. బుద్ధినారాయణ సూర్యనారాయణ,

(17) గుంటూరు ఫరంవారు, గుంటూరు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి

అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198)

27, చిన్నబాహురోడ్డు, మదరాసు.

పెన్సిల్లు!

మన దేశములో చేసిన పెన్సిల్లు!!

పెట్టుబడి, సామానులు, పనివేతలు సమస్తము మనదేశములోనివే.

“దేశములోని ప్రజలు బ్రతికి నుండుచేతనంటే దేశములోచేసిన వస్తువులు కొనండి”

మా కాపీ పెన్సిలు దేనికిని తీసిపోదు.

(3462)

ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల నమూనాకట్ట పంపబడును.

ఏజెంటు: పి. యస్. శర్మ కంపెనీ, బింగ్లం. (నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గణపాడుజిల్లాలకు)

వ్యాపారధర్మకు వ్రాయండి. మదరాసు పెన్సిలు ప్యాక్టరీ, నావరత్నపేట పోస్టు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

దంతచూర్ణము

తలనొప్పిలకు ప్రసిద్ధి కెక్కి నది.

ఇతర ఏవిధమైన నొప్పిలకు కూడ

మా అమృతాంజనము వాడినంత

వెల వచ్చి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం.

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి

రక్తము ప్రవించుటంబును, నోట దుర్బంధములేక యందును.

అశేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.

పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

మాత్రమున నయమగును. వెల 0-10-0 అణాలు.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

ఓటో మోహిని

2833

మీరు బతుకపోయి వచ్చినవారితో చాలా బడలికయందు సమయములో నైనను పెండ్లిండ్లు విందులు

యందులో నైనను ఈ ఆత్మీయ యువయోగింబిన మంచి రోజుపువ్వుల వాసనను యిచ్చి మనసుకు

ఆంధ్రముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తెలుము

వేసవికాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శీతములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును.

అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిభటుంబడలలోను అత్యుత్తము.

ఎల్లవోట్లను విక్రయించుచున్నది. ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-10-0, 0-2

రోబినియా తెలుము ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. మియాం కంపెనీ, 6 బందరు వీధి, మదరాసు

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ సువాసన సబ్బు

ఈ సబ్బు మంచుమట్టలకు దుఃఖములను పోగొట్టి, సుఖముల నిచ్చును. చూచుట కందముగ నుండును.

సువాసన అసమానమైనది.

దీనినివాడు వారి సుఖము విశేషము.

ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి.

అన్ని స్థలములలో విక్రయించబడును.

(3398) భారతీయులదే.

నృప్రసిద్ధులైన ఋషులచే కనిపెట్టబడినది.

అన్ని వయసులలోను వాడుటకు తగిన బలవర్ధక ఔషధము. నరములకు బలమును, మనస్సుకు వికాసమును కలిగించును. చిత్త చాంచల్యమును మఱియు పోగొట్టి, అగృహత జ్ఞాపకశక్తి నిచ్చును. మిగిలి గుణము నిచ్చును.

దీనిని అన్ని దీర్ఘవ్యాధులకును బలహీనమునకు వాడవచ్చును. అజీర్తికికూడ ఇది మంచిగుణమిచ్చును. బుడ్డి 1-కి ధర 1-8-0, 12 బుడ్డు 16-8-0. వర్తకులకు ప్రత్యేకపు టోకు ధరలు గలవు.

The Hindu Medicine.

10, Harrison Road, P. Box No. 841, Calcutta.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జగ్గనీ గారడీ, యోగదృష్టి హస్తలాభము, ఇంద్రజాల ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లచేత తమ మాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంద్రజాల మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2118-888) పి. ఆర్. జనార్దనరావు, బంగళా, గుంటూరు జిల్లా.

తెలకుప్పలకు పూచీయెన

ఔషధము

చర్మముపైన యుండు తెలమచ్చలు వైపుత వలన కి దీనిములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకమహామృదిచే (శ్రేష్ఠ మైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము వాపనియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి. తో సహా రూ 3 లు.

శిశువులు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను

(340) The Aryan Nursery, P O Kamtau Darbhanga.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెంకోగమునకు వృక్షము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెంకోగమును మూడు పూటలతో మాన్యును. స్త్రీలకును మగవ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షాషధము. (1251) బుడ్డి 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (నోదావరిజిల్లా)

జాబులు

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ప్రస్తుతము ద్రవ్యవశతి సరిగా లేనందున జీతముమీద పని చేయు కొందరు ప్రకారములను నిలుపుదలచేయవలసివచ్చినది. కాంగ్రెసుకార్యుల చందాలుగాని ఇతరవనూళ్లుగాని చేయుటకును కార్యము నిర్వహించుకొనుటకును, క్రొత్తవిన్నికలు జరుగువరకు, త్రీయత దిక్కిరంగయ్య శెట్టిగారు, శాత్రాటిక కార్యదర్శిగా నియమింపబడియున్నాడు.

కొ. పార్థసారథి అయ్యంగారు,

జిల్లాకార్యదర్శి.

గుంటూరులో పోలీసు బెడరింపులు.

(9-4-22) సాయంత్రము ఇద్దరు పోలీసు భటులు గుంటూరులో దుకాణములవద్దకువచ్చి, ఈ వెల 13, 14 వ తేదీలలో దుకాణములు మూయకూడదనియు, అట్లు మాసికపో ఒక్కొక్క దుకాణాదారులకు యెబది మొదలు రెండు వందల రూపాయలవరకు ప్రభుత్వమువారు జరిమానా విధించెదరనియు చెప్పి, ప్రతి దుకాణాదారునియొక్కయు ఆయన తండ్రియొక్కయు పేర్లు వ్రాసికొని వెళ్లినట్లు తెలియచున్నది. శేషల్లో కూడ పోలీసుభటు లిదేవిధముగ దుకాణాదారులను బెడరించి నట్లు, ఈ ఉదయము శేషల్లోంచి గుంటూరుకువచ్చిన యొక పేషియరునవల తెలిసినది. తీనిని బట్టిమాడ ప్రభుత్వమువారిక గుంటూరు పట్టణమండేగాక, గుంటూరు జిల్లాలో అంతటను హరితాళము జరుగకుండునట్లు చేయవలెనని ప్రయత్నములో నున్నట్లు కనుపడుచున్నది.

ఇంతవరకు దుకాణాదారులను పోలీసువారు నోటిమాటలతో బెడరించుటయేగాని, దుకాణము మూయకూడదని ఏ దుకాణాదారుమీదను, నోటిమాట జారీచేసియుండలేదు. దుకాణములు మూయకూడదని చెప్పబడు ప్రభుత్వమువారికి అధికారము లేకపోవుటవలన, నోటిమాటలు జారీచేయకపోయినను, ఇంకొక మిషమీద దుకాణములు మూసినవారికి దుగ్గరమగు ఫ్యూనిటివ్ పన్ను విధించెదరేమోనని వర్తకులలో కొందరికి ప్రాచుర్యమున్నది. అయినను పోలీసువారి బెడరింపులకు వెరచి, కర్తవ్యమును మానుట యుచితము కాదు శాశ్వతలమని చెప్పకొను ఈ ప్రభుత్వమువారు జరియక వాతాబాగులో కానించిన భూచిహిత్యలకు బలియైన, నిరపరాధులగు ప్రిహియా మహమ్మదీయులను స్పృశింపును, ప్రాపంచిక వ్యవహారములను మాని యా బ్రాధ్దీనమున, యాభుజ్యదీనమున, తిర్వణయం దీను హరిభజనయందును గడపుటకు కూడ భారతీయులకు స్వతంత్రము తేదా?

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము } గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య
గుంటూరు 10-3-22 } కార్యదర్శి.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహ

రావుగారిచే రచింపబడినది

గ్రంథములు— నాటకములు

నర్మదాపురుకుత్సయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

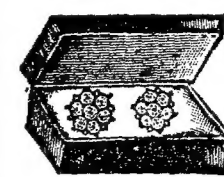
సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవవాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముడిక— నాటకములు
వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, పిఠాపురం. అని వ్రాయవలెను.

భట్టి విక్రమాదిత్యునికథలు

24 నిండుపేజీల పటములు. 486 పేజీలు నిండు క్యాలి కోలైండు, అ బాలగోపాలము చితువరిగిన శైలి. రసవంతమును చమత్కారమును అయిన 34 భట్టియోగలపు ధర 2-4-0 వి. పి. ఖర్చు 5 అణాలు.

ఎల్వెక్ట్రోబంగారుగిల్లు ఆభరణములు

ఇమిటేషన్, డైమెండు ప్రకార వంతెను 500 రూపాయల వరకు 500 రూపాయల వరకు. బహువాణ్యమైనది. ధరలు కామరాక. 7 తెల్లగాళ్ల కమ్మలు వెడ్డెజె 2-12-0 ఇదేమాదిరి చిన్న వెజె 2-8-0 150 గజలు కట్టిన మేలరకపు ష్టివిగ్రహము కలిగిన వడ్డెజె 3-0-0 ప్రాచి 1 కానుకలందరు 6-0-0 ప్రాచి 1 కానుకలందరు 5-0-0 3 పేట గడియారం గొలుసు 3-0-0 వి. పి. కర్పూలు ప్రత్యేకము. వలయువారు ఈ ఆద్రును వ్రాసిన కేటలాగు పంపబడును.

కె. నాదముని అందు సన్ను, (2792) 184 వైవాబజారోడ్డు, నవరూపు

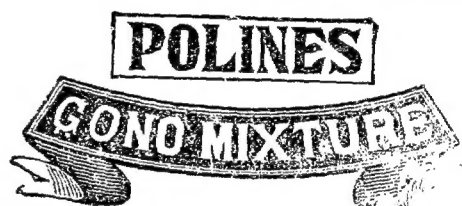
మహాత్మాగాంధీ వెండిపతకములు

త్వరపడుడు త్వరపడుడు

అమృతమునకు తయారుగా నున్నవి. అప్పటిమైన వెండితో చేయబడిన పతకములు తయారుగా నున్నవి. ఒకప్రక్కన మహాత్మా గాంధీగారి ప్రతిమయు మరొకప్రక్కన చరక లేక లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్ గారి ప్రతిమయు గలదు. బహు అదముగా నుండును. 1-కి ధర రు. 1, 12-కి రు. 11-4-0 144-కి రు. 122.

పోస్టభుక్తులు ప్రత్యేకము
అన్ని తెగలవారికి కావలసిన బంగారు వెండిగలు మా కట్ట సిద్ధముగా నున్నవి.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి
అందు కంపెని, నగలవర్తకులు
చైవాబజారోడ్డు, మద్రాసు.

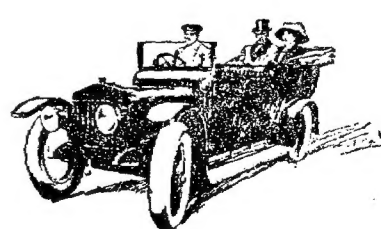

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి జేచినది.

ఈ ఔషధము గోరీయా మొదలగు అన్ని విధములైన సెంకోగములకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది మృతసిద్ధమైన వనమూలికలచేత మూత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబనిలేదు. ఒకసీసామందు తెప్పించుకొని సేవించినపిదప శోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 3-7-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 9-12-0 మాత్రమే.

[3453] ఉత్తరములు యంగ్లీ ఘో వ్రాయుట యుచితము
D. polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయల కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై స్పర్టింగ్ కెట్టు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk, Madras

రాటము

1922 ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీన గాంధీజీగారు బాగా తీసుండి 40 దానియలు సమీపమున గాంధీ రాట్టమును గూర్చి ఒక లేఖను వ్రాసిరి. ఆ లేఖనున్న 40 దానియలుగా ప్రత్యుత్తరమునున్న యీ కేంద్ర ప్రచురించుచున్నాము.

అయ్యో మీరు వాటిలో నొకటిగంటపేపు ముచ్చటించవలె ననియున్నది. హాడిగారు నాకు వ్రాయుచున్నారు. నేను ముందుగా వ్రాయవలెనని గూడ నూచించుచున్నాను. అట్లే చేయుటకు చాల సంతోషముగ నున్నది. నాకాగ్రహిణులముఖా రాట్టమును గూర్చి తప్ప మరియొకవిషయమును గూర్చి దెల్పి మీకాలమును వృథాపుట్టిన నేనుజేయుపనులన్నిటిలోను రాట్టమును దిద్దుటయే మిగుల కాశ్యకలాభకారియని నానమ్మకము. రాట్టము లక్షలకొలది భాగభక్తులముఖా ననుభవించుచున్న దరిద్రమును బలించుచున్నది. జైతుము రాకుండజేయునని నూ నేను గాంధీజీగారును బలపరచుకొనుట కిప్పుడు ప్రబల భారములు గలవు.

మీరు దాక్టరు పి. సి. శేకారి నెరిగియుండుదురు అయితే ఆయనకుగూడ రాటముపై సాదరభావము గుడికని మీరు తెలియక పోవచ్చును. భారతదేశము ప్రస్తుతార్థప్రకారము పరిమాణిద్వారీ బడయునవసరములేదు. భారతదేశము 1900, మైళ్లపొడుగు 1500 మైళ్ల వెడల్పుగ 75000 గ్రామములను గల్గియున్నది. ప్రజలకు నేతృత్వములే మరెవరికీ నాధారములేదు. చాలామంది కడుపునొంద తిననన్నము లేకుండ నున్నారు. వేళతరువాయు దిగి, లక్షలకొలది ప్రజలతో గలసి మాటాడియుండనవాడ ఎగుటచే, యెవ రెన్ని లేదని తెప్పినను దేశములో దరిద్రము పెరుగుచున్నది నిస్సంకోచముగ తెప్పి తీరవలయును. లక్షల కొలదిజనము సంవత్సరమునకు 4 మాసములు ఏమియును పంజీక సోమరులై యుండునటుకు సందేహములేదు. వ్యవసాయములో మార్పులేమియును అనవసరములేదు. భారతదేశములో వ్యవసాయదారు నకు మరియొక పరిశ్రమ యివ్వవలయును. రాట్టమును ప్రవేశ పెట్టుట స్వాభావికముగ నుండును. చేమగ్గ మటులగాదు. దానిని ప్రతియింటను ప్రవేశ పెట్టుటకు నీలులేదు. రాట్టము నటులజేయవచ్చును. అది ఒక శతాబ్దము క్రింద నటులనే ప్రతియింటను వలయునుండెను. దానిని దబ్బుతేక యిండ్లలోనుండి తీసివేయులేదు. బలవంతముగ తీసివేయుటదే నని నిజమైన రికార్డులను నిరూపింపవచ్చును. కావున రాట్టమును పునః ప్రసాదము జేయుటవలన భారతదేశములోని ఆర్థికసమస్య ఒక్కదెప్పిన పరిష్కారమగును. మీరు భారతదేశమును ప్రేమించుచు, నాదేశముయొక్క ఆర్థికవైకాభ్యుదయమును మీరు కోరెదరని యు నాకు దెలియును మీరు మంచి పలుకు బడి గూడ కలదని నాకు దెలియును. దానిని యీ రాట్టము విషయమై వినియోగింపుమని నాకోరిక. సహకార సంఘముల జనుప్రభుత్వ ప్రవేశ పెట్టి పనిజేయుచుటకు ఆదిమిగుల బలము నిచ్చును. లక్షల కొలది ప్రజలు సహకారభావముతో నుండునది ఆపని జయప్రథముగా నేరను, నేల కొలది స్త్రీలు నైచ్య మగుజీవనమునందే వైదొలగుటకు మార్గము నేర్పడి పనిజేయు యిండుటచే రాట్టము ఆర్థికలాభమును జేహుత్వము గాక నైతికలాభమును జేహుత్వ పరికరమైనది.

యంత్రములను గూర్చి నావిచిత్రాభిప్రాయములు మీరు యేమైన వినియుంటిరని అనూయభావమున తెడమీయ రని తలంచెదను. భారతదేశములో మరి యేపరిశ్రమగని యంత్రముల ద్వారా వృద్ధిచుకును నే నాటకపరుషను. అయితే భారతదేశముకు ఇతరదేశముల కంటే జీవనోపాధిగని యాదేశములోనే మిల్లులుగా తయారుజేసితిగాని బట్టలను సన్నజేయుటకు ఆర్థికముగ గోల గొప్పతప్పని మాత్రము నేను జెప్పెదను. ఇది చాకగా ఇంటివద్ద తయారుచేసికొనికొని కొట్టెను యిండియాలోని ముఖ్యమైన కేటర్లలో దెట్టుడిన రొట్టెలు గొల్లపూసముల నుండి దెప్పించుకొని యిండియాని పొయ్యిని త్రవ్వవేసికొనుట వలె నుండును.

ఇట్లు, తమవిధేయుడు,
మో. క. గాంధీ

ii
వారికొసోల్, లాటర్,
ఎస్సెక్స్, 8 మార్చి 1922.

ప్రియులైన గాంధీగారు,
మీరును నాకును స్నేహితుడైన హాడిగారి దయవలన మీరు ఫిబ్రవరి 15వ తేదీ వ్రాసిన లేఖ నాకిప్పుడే అందినది. అందులకు నాకు చాలసంతోషముగ నున్నది నేనిది తీర్చిదిద్దుముజేయుచుకొని యథాస్థితికి వచ్చుచుండుటచేతను యింకను లేచి తిరుగుచుండక పోవుటచేతను, మీరవ్వమంది వచ్చిన లేఖకు ప్రత్యుత్తరము పితృలముగ దెలిపి వ్రాయునందులకు తమింపజేడెద ను. ముత్యపుడైన ఆటలు వ్రాసెదను.

మీరు చరిత్రమునుగూర్చి వ్రాసిన సంగతులను గూర్చి నేని లోకల నాకు భారతదేశమునందలి గ్రామములలోని జీవితమును స్వయముగ దెలిసినవాడ నగుటచే నేను చెప్పనదియేమనగా, యిప్పుడున్న భవముతో బాగుగపనిజేసెయెవల రాట్టమే గాక, చేమగ్గునూడ ఆ విధికి క్రితీ తో బాగుగ పని జేయ కలదనియే. ఏలనన గా వ్యవసాయము పని లేని వాలుగుమాయముల పనిజేయుటవలన నేమియును భవ్యయము గానెదను. శ్రమిభిరులేపు దారము దియుటకుగని, గుడ్డ జేయుటకుగని ఖచ్చేమియునుండదు. చాల చాకగనుండును

ఫ్యాక్రీ పద్ధతిలోని ఆపములను మీరు చెప్పవారి నం గీకరించెదను. ఒక పరిశ్రమయొక్క విలువను నిద్రపోత్ర భాగముల కిచ్చుతాభములబట్టిగాక, అందులను, దేశాధ్యులకు గల్గులాభమును అందుపనిజేయు ప్రజల ఉత్సాహాతికయమును జూడవలయును. కొన్ని అకాలము మాత్రము కొనుచానికి తాభముండెనుగదా ప్రయ మనవలయును. అయితే అందువలన బొంబాయి దుకాణములపై జీవించెడి స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు జీవనము జేయకుటకు భయపడును. భారతదేశములో నేను గోరునది మీరును గోరుచు న్నారు. నేను గోరునది, కుచ్చనసంబంధమైనదిగాక చక్కని ఆకాగ్రహిణులకు జీవనము నిచ్చుటకై స్వరాష్ట్రమై యున్నది. భవక క్రితి నాకరులుగాక యజమానులగునం 32 కొట్ల ప్రజలు భూమిలోనుండి గొప్పజాతి యుండుటకు. ఈ స్వరాష్ట్రమును కొలది వత్సములలో బడయవచ్చును ఇందులకు మార్గము విప్లవము గాక తరిగోపురుల పాలముల నెక్కువజేయుటయే యున్నది. ఆర్థికవిషయము చాల తెలిసి. దాని విషయమై యిప్పుడు వ్రాయువారు కొలకొనాలలో వ్రాసెదను.

ఈలోపల మీరు ప్రభుత్వముపై మిగుల కాశ్యమును వహించునని తలంచెదను. నామట్టుకు నేనే ప్రభుత్వమును చాలతి ప్రముఖ వినుర్పించియుంటిని. ఇంకను మరల సంకీకసారిచేయ తలంచుచున్నాను ఏలనగా ఉప్పువైపును నిబ్బడిజేయుటయు పోటీకి నెక్కువజేయుటయు నేను సమర్థింపజాలను. అయితే అంతయు చెప్పిచేసినదివడ, ప్రభుత్వమువారే యిండియాను ఒక టిగాజేసి ఒక జాతిగా నుండుటకు సాధ్య పరచిరి. ప్రాతప్రభుత్వమును నాకనముజేయు దైవతమువలెగాక, నాతనవిధానమును నిర్మించు కర్తగ నిన్ను నే దలంచెదను. నే జేయుల సహాయ మేమియును లేదు. అయినను నాతనభారతి నిర్మాణమునకు నేమైన సహాయము జేయగల్గితి నేని నాకు చాల సంతోషముగ నుండును.

ఇట్లు,
విశయవిధేయుడు,
పి. యం. హామిల్టన్
(యంగుయింపియా)

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయ సభము
ది 30-3-22 31-3-22 1-4-22 వ తేదీలను మట్టపాలెములో సమావేశమైన నాతన పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయసభమువారు కాంచిన ముఖ్యతీర్మానములు.

హాజరు-84 గురు సభ్యులు.

1 రావోపు సంవత్సరమునకు 15 గురు కాగ్రహిణులకు నామంది శ్రీయుతి పెనుమర్కె బాపిరాజుగారు పోడవరం శ్రీయుతి దండు నాగయణరాజు, యద్రమిల్లి మంగయ్యగారు సంయుక్త కార్యదర్శులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

2. తిలము జాతీయ విద్యాలయమువారికి రాష్ట్రీయసంఘమువారి నూచన ప్రకారము యివ్వవలసిన రు 5001 లున్నా సతరు సాతకలాధికారులకు యిచ్చుటకున్న యీ మొత్తమును ఆపాతకాలలో ఖర్చుపరిశ్రమాభివృద్ధి నిమిత్తం వినియోగించుటకున్న తీర్మానించదమయినది.

3. కాంగ్రెసు సంబంధమైన యెట్టిమహాజనసభలు జరిగిన ఆయాసభల యావ్యస సంఘములవారు రొక్కరూపకముగా

గాని యితర రూపకముగాగాని చేసిన మహాజన గురించిన సభియైన జను ఖర్చుసభలు పూర్తియైన నెల దినములలోగా జిల్లాజాతీయ సంఘమువారికి పంపుటకుగాను తీర్మానించద మయినది.

4. ఈ జిల్లాలోని తాలూకా సంఘములన్నియు, ఆయా తాలూకాలలోని ప్రతిఫిర్కాకును ఒక్కొక్క ప్రచారకుని వెంటనే చేసినముమీద నియమించుటకును యిందుకుగాను ఆన సమైక్యము ద్రవ్యసహాయమును యీ జిల్లాజాతీయ సంఘమువారు చేయువందుటకును తీర్మానించదమయినది.

5. జిల్లా జాతీయ సంఘమునకు ఒక మాన్యుల్ లాంఛను న్నూ, అందులకు వలయునైపున్ను తెప్పించుటకు రు 500 లకు పించని మొత్తమును ఖర్చుపెట్టుటకున్న తీర్మానించద మయినది.

యేలూరు, 4-4-22 (సం) దండు నారాయణరాజు.

గుడివాడ ఫిర్కా ఎన్నికలు

1922 సం ఏప్రిల్ నెల 15 తేదీ గుడివాడ ఫిర్కా గ్రామకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులసభ గుడివాడ యందు "నేవా శ్రీమమునకు" ఎదురుగానున్న గాంధీచౌకుయందు 1922-1923 సంవత్సరమునకు వైఫిర్కా తరపున జిల్లా సంఘసభ్యుల నెన్ను కొనుటకు సభియగునగాన వైఫిర్కా గ్రామముల కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు యీవన్ను తిత్సభకు రా ప్రార్థన.

గుడివాడ } కా. హక్కుగిరామ శర్మ
కార్యదర్శి

"మురకాడ గ్రామ పంచాయితీకోర్టు తీర్పు"

విశాఖపట్టణము జిల్లాలో చేరన స్వాస్థి తాలూకాలో వున్న మురకాడ గ్రామంలో నెలకొల్పిన గ్రామ పంచాయితీ కోర్టుయొక్క బలము, దాని కార్యనిర్వహణదక్షత వెల్లడియైనది. 25-3-22 వ తేదీని యీకోర్టులో రెండు కేసులు కాఖలు అయినవి. కేసులస్వభావము క్రిమినలు. మురకాడ దరి కట్టుబోలు అను గ్రామములందు. తిత్సానులకు ఒకరైతు ఈ యూరియందు భూమి యుండుటచే పోలముకాత్త కత్తెలకు తిరమ రాత్రింజగలు పోవుచుండెడివాడు. ఇంత వైపురానైతు పోలమునకు సమావయనవున్న మురకాడ గ్రామ రైతు రా. తాటి మొక్కలు నై ఆసామియొక్క పశువులు మేయగా పనుల కాపరులు ఆసాటి సాయంకాలము (జిన్నవారు) తన్ను కొన్నాడు. మురకాడ గ్రామ కావరముడైన ఆపాలము ఆఖి కారి పంచాయితీదార్ల వద్దకు వచ్చి తి. పశువుల కాపరికి తెట్టులు తగిలినదని, చేసిన అన్వాయము మొక్కలు పాడై పోవుటకురించి చెప్పినాడు. అంతట పంచాయితీలు వుదయమున విచారించెదమని ఆసామిని తిరిగి పీడదెయి దొర్ల న్యమును చేయవద్దకి తెప్పింపిరి. అంటే నాడెయ్యకొనక రాత్రిభాగమున వైపురా ఆసామియు తమ పూత భోజనార్థమై పోవు నపుడు యీతిడు పశుటంబముగా వెళ్లి జారి కాచి వాళ్లను కగ్రలతో కొట్టిన, ముక్కులపై దెట్టులు తగిలి తక్కుమ ప్రవహించినది. అంత సాక్ష్యముతో దెట్టులు కనబడుచున్నప్పటికి మేజిస్ట్రేటు కోర్టుడ జో. మామూల కోర్టులో ఫిర్కాదు దాఖలుజేయగా అది పంచాయితీదార్ల అంతా 31-3-22 వ తేదీని తిత్సభివృద్ధిగా మురకాడ గ్రామ ముఖ్యులు ఫిర్కా దిలకు పరిహరణక్రింద వారిలో కడు వృద్ధుడైనవానికి దెట్టు బలముగా దగలుటచేతను చేవజాడ గుటచేతను వానికి పరిహరముకొంద రూ 40-00 న్ను జరిమానాకొంద రూ 80-00 న్ను వెరకి రూ 12-00 లు వానిపై తీర్పువేయగ, వాడు దండి నాశిత నవహారగంబుభాతి మందపడి తాను వైతిత్వకు బద్ధుడ గానరియు తాను ఎంతమాత్రము తిల్లి గ క్త్య అయిన యివ్వ ననియు ఏమిచేసెనకో నూచెదననియు ప్రశ్నలులు పట్టి చనియె. వాడు తన జంతువర్తనయొక్క బలము మంచి యిట్లు పట్టుచున్నాడని యెంచి పూకాంచెదమను ఒకనాటి మధ్యాహ్నము సభచేసి కోర్టువారు గ్రామసభలను ముఖ్యులకు కుండ యెట్టుటగాని నిష్పణ యిచ్చుటగాని భోజనమునకు పిట్టుట కాని తదితరమున సంతతులందు కాని వానికి సహాయము గాని సంపర్కముగాని కలగ జేసుకొనవూడదని గ్రామస్థుల తోడు, చాకలివాళ్లకు బట్టులు చలువచేయవద్దని, మంగలివానిని మైరకగర్తులు చేయరాదని, పంచములను కట్టించేయరాదని తీర్మానించి ఆటలు గ్రామంకట్టు అవలంబింపగా మరి ఒక గోజులలో యావత్తు సామ్యు మాతముగాడక తెచ్చి చెల్లించి రోడు పుచ్చుకొన్నాడు. కాని యీసాటికి పంచాయితీ కోర్టులు వెట్టి వైచెప్పిన విషయమున తిత్సభ్యులను లొంగదీయదు రా త్రోగించి విరమించుచున్నాను. వై జీమాన మురకాడ గ్రామ సంఘసభికి చేర్చబడెను.

ఆచంట శ్రీరామయ్య.

కై నవము, తెల్లవారు

ఏనుగొన్న నేడే తెంచినవారు అతనిని పూజింతురా?

(రెవరెండ్రు. ఆర్. గోపాలయ్యర్)

తిరుమివాల్మయందు దేవతాత్వమును గావించి కాశ్య
త కాంతిని బొందిన దివ్యపుహితరు మహనీయులు తన చాం
త్రాత్మక మగుసందేశమున “గ్రీష్మంతు వంతుకొండలం దన్ని
వైభవము బుండినను మానవులు మాత్రము కళంకచాక్రితు” డని
బలముచుండెడివాడు. దక్షిణాఫ్రికాలో నావారమును సంపాదించుటకు
నివాసముల నేర్చుకొనిన శ్రేష్ఠములు తమ సామీ
ప్రమునండి అసియాండ వాసులను పారద్రోలవెంచుచున్నారు.
అన్నియొకభృత్యుడగు (ఆర్.కా) మెక్ క్లెన్ డి.సి. గా అసియా
వాసులకు పట్టణములందు, పల్లెలందు, ప్రత్యేక ప్రదేశముల
నొసగవలెనని అచ్చటి కాసు సభయం దొకటి ర్యానును నుప
పాదించుచున్నాడు. నేటాలు మునిసిపల్ బోర్డులకు అసియావా
సులకు ఎన్ని కాధికారము నిరాకరింపబడినది. అసియావాసులను
బాధపెట్టి వారికినను నన్నివిధముల దుర్భరముగ తేలునను
కట్టిన శ్రేష్ఠములు అసియాభుంధపు ఏనుగొన్న నారాధించుచు
క్రైస్తవమతస్థులని అచ్చటించుచును. అసియావాసి యగు
ఏనుగొన్న భగవానుడు నెడు దక్షిణాఫ్రికాయందే ప్రవృత్తు
ననగా, శ్రేష్ఠములకులన అతనితోడిభండవాసుల కేమితి గలి
గెనో, అగతియే అతనిగూడ పట్టునుట కింనుక యేని సందియము
లేదు. క్రైస్తవమతస్థులుగ నుండియ, ప్రతితివారము తన దివ్య
లక్షణుండి “దేవుని జనకత్వము, మానవ భ్రాతృత్వము” ను గూ
ర్చిని బోధలను వినుచు. దీయు, ఒకవేళ అసియాభుంధవాసియును
క్రైస్తవవాసియుడు పునఃపూజ్య నెత్తి తమదేశముకు వచ్చినెని,
అతనిగూడప్రత్యేకించుటకు వారు వనుకొందు. పేరువాదమును
జూచిన, దక్షిణాఫ్రికా “తెల్ల” క్రైస్తవులు మోసగాఢము,
అసంబద్ధ మగు క్రైస్తవులు. దేవునిజనకత్వ, మానవభ్రాతృత్వ
సిద్ధాంతములను అదివారము సాయంకాలము విడిచివేసినయి
దయ్యే అసిద్ధాంతముల నారాధనలకు తూడ్కికరించుట ఈ తెల్ల
వానికి కాశ్యతగు నవకీరినాపాదించుటకు తోడ్పడుచున్నది
ప్రపంచమంతయు దుష్టితమయమై దురభిమానపూరితమై
యున్నది. మానవుడు దురభిమానపూరితుడు.

స్వదేశ పాద్రీలయెడ అనూయ

తెల్లవారు నల్లవారిని ఆవలగోయు నాటకమును దిల
కించుటకు దక్షిణాఫ్రికాకు బోవనేల! తెంగురూపు సివిలుమిలి
టరీస్తేమను ఊహారస్తామిద తెల్లవాకిని, నల్లవాకిని ప్రాప్త
పైలు క్రైస్తవులు ఉచ్చుడి శత్రువానాటికయొకటి యుండెను.
ఊహారస్తామిద నెవరైన నిప్పుడు నడిచెడివారు శత్రువానాటి
కను జూచునో. యూరోపియనులకును, యూరేషియనుల
కును ఒకటియు, భారతక్రైస్తవులు నల్లవారినికాటియు, తెం
గు వేద్యులగు నుండునని కన్పింపకమానవు. (సిగ్గు, సిగ్గు) ఈ శత్రు
కానవాటికలు రెండును మిషనరీల యాదరణక్రింద నున్నవి.
క్రూరుమగు జాతిభేదమును వారు సహిష్ణుతతో పాటింపుచు తే
వునిజనకత్వమును మానవభ్రాతృత్వమును బోధించుచుండు.
ఇంతవేల! వదరాను బాడిగార్లు తెన్నునందును కిచ్చుటనందును
ఈభేదము కన్పించుచు శ్రేష్ఠములు కవమానమును గల్గించెడి
ప్రదర్శనములుగ నిలిచియున్నవి. మరణాంతముగూడ తమ
యెముకలు తెల్లవాకి యెముకల ప్రక్షుణ్ణముడుట తెల్లవారు
అంగీకరింపరు. శ్రేష్ఠములు కొక విధముగ స్వర్గమును సిగ్గుల
కును అసియావాసులకును మరొక స్వర్గమును లభించు
నని ఏనుగొన్న ఎన్నడే చెప్పియుండెనా? స్వర్గమునందు గూడ
రంగుభేదములు పాటింపబడెనా? అసియాభండవాసుల దుష్టి
తిని జూచుటకు దక్షిణాఫ్రికాను సాదృశ్యముగ తీసికొనయం
దుము. సాదృశ్యము ప్రత్యక్షముగ మనయెదుటనే తాండవమాడు
చున్నది. భారతదేశమునందలి యింగ్లీషుక్రైస్తవాలయము
లలో భారతక్రైస్తవులను రానితరులగాని రమ్యనిమిలమువారు
తేరిన మనకు తెలిసినవిషయమేకదా! భారతప్రభుత్వమువారి
పోషణలొని మతబోధకులలో నొక్కడైనను భారతీయుడు
గలదా! చివరకు ఒకయూరేషియన్ బోధకుడైనను గలదా!
తమబిడ్డలను ప్రాప్తపైలు క్రైస్తవాలయములందు క్రైస్తవ
జోషకులు భారతీయులు బాప్తైస్టు చేయుటకు యూరోపియను
మిషనరీ లంగీకరింతురా? “నల్ల” పాద్రీలు తమవివాహములను
నడపుట కొందరు శ్రేష్ఠములు లొడుగుదురు? పరశురాకము
నందు కొంతకాలముక్రిందట ఒకయూరోపియను చనిపోయి

రాజకీయ వాతావరణము

మహాత్ముని విధాన మవలంబించుటచేత, మనరాజకీయ
వాతావరణము, ఆయన బంధింపబడినను కాంతియుకై మై దార్జ
న్యకావీర్యమై యున్నదని మనవాంఛా కొందరు గర్వపడు
చున్నారు. నేను దీనిని నమ్ముటలేదు. మనకు ఒక సంవత్సర
ములో స్వరాజ్యము రాగలదని గాంధీగారి మాటలను నమ్మ
తుడకు కాసాత్వికమణివిధానమును గూడ నవలంబించుటకు
ఉత్సాహమై మనయొత్సాహము పొంగి పొలి తాత్కాలిక
ముగ మనలో కొందరు భనమును వెచ్చించి, కొందరు కాగా
న్యకావాసులైరని సంతోషించిరి. మహాత్ముని విధానములో
కొంత ఉత్సాహపూరిత మగు భాగమునుండి మనలను ఆయన
వెనుకకు మరల్చగానే, తక్షణము నిరుత్సాహులమై మన యె
ప్పటి బానిశ్యము మనలను కాగింపుకొనుటవలన పూర్వపు
గాడిద నెమ్మది తిరిగి మనలను ఆవేశించినది. గత వారాభ్యుతి
కలగా నెవ్వయిన విప్లవభూ వాక్యములను వ్రాయనిండు!
మన నాడుతలు యెట్టి గాంధీ యుపన్యాసములైన నీయ
నిండు! కాన్యావాసులలో నున్న మన యురునిదివేల సోద
రులు యె త యెను మిటు పెట్టుకొననిండు! మనకానన
సభలు పృథాకాలక్షేపములు చేయనిండు! మునుపటికంటె మన
పరిపాలకులు యెక్కువ వింతభక్తియును యెంతయేని కనపరచి
వారియెడల బాత్రిగ మన నమ్మకము పోగొట్టుకొనని డు! మన
భారతీయ నాయకులను ఉత్సాహియులను ప్రహేళికలు
గానిండు! సామాన్యప్రజలు మౌనము తమ మామూలు త్రోవ
ను నెమ్మదిగ పోవుచునే యున్నారు. గాంధీగారున్న నేమి,
యూడిన నేమి ప్రజానాయకులు కారాగృహములందు బాధ
పడుచుండిన నేమి! మహాత్ముని విధానము నవలంబించకలసిన
దరి నజుగునోపాటు మును కూడా చెప్పబడిన చాటు.

గాంధీగారి బాక్సలి విధానము పూర్తిగా యేగ్రామ
ములోను ఆచరింపజాలక వచ్చినట్లు కనుపడదు సరేదా, అక్క
డెక్కడ కొద్దిగా నూలుండిక దానిని నేనుంచి అపరిమితమైన
లాభమును సంపాదించుకొనుట తప్ప త్రికరణబద్ధి యువ
కులు పనిచేయుచున్నట్లు కనపించదు.

ఎప్పటికైన జనులు విదేశీబట్టలను కట్టుకొని కొద్దులకు
వచ్చి తప్పకుసాత్వికములను చెప్పుచు, కేసులభివృద్ధిపరుచుచు,
జాదమాకుచునే యున్నాడు. ఎప్పటికైన నే, కల్లుదుకాణముల
గుండా ప్రతిగ్రామములో త్రాగుడు వృద్ధియగుచునే యున్నది.

నపుడు ఉత్తక్రియలను జరుపవలసిన కృషి. మెథడిస్టు లలయ
చెల్ల! పాదరీలకుండునందున నేనే నడిపిని. అక్కడికి కవము
తోగూడ వచ్చినవారు వావైపు నిరసనభావముతో క్రూపు
మాపుల జూచిరి. ఒకడు స్పష్టముగ నాయుభువనే “ఒక
బ్రిటిషు దేశపు వాగ్దేవమునకు ఉత్తక్రియలను భారతీయుని నడు
పుచుని కోరుట మిగుల యవమానకరముగ నున్న”దని పలికెను.

నీచముగ జూచుట

మిషనరీల సాంకేతిక సభలు జరుగునపుడు “తెల్ల
వారు” “నల్లవారు” కూడి కలసి త్రైవిణును పఠించెదరు. కాని ఫలా
హామలకై తేమనపుడు తెల్లవారుతమ “నల్ల” సోదరులను నడలి
నెట్టి వెళ్లుదురు. నల్లవారు తెల్లవారిలోపూడ కూర్చొని ఉదయపు
కాఫీగాని సాయంకాలపు టీగాని ఏకపం క్రింద్రాగురు. క్రైస్తవ
మతమును ధిక్కరించెడి జాతిభేదసాదృశ్యము లనేకములు మన
కన్నల యెదుట నిట్లు కన్పించుండగా, దక్షిణాఫ్రికా విషయ
మై మొటపెట్టుటయేల? మరియొకయుదాహరణమును తెల్సా
ని ఈవాగ్దేవము నింతటితో ముగింపు కేయుచున్నాను. ఒక నీ
గ్రో క్రయ ప్రభుడు దర్జాగా నుండెడి యొక న్యాయాధ్యక్షు క్రయ
ప్రచారయంత్రమునందు కేక్రయమిచ్చి చెను. ఆలయాధికారి
తన “నల్ల” సోదరుని వేడుకొలు సంగీకరించుటకు సందేహించి,
యింటికి వెళ్లి భగవానుని ప్రార్థించి మరుసటిమామము కమ్మని
చెప్పెను. ఆమామము గడవినతరువాత నీగ్రో మరల వెళ్లెను. పాద్రీ
అతనినిల్లు ప్రశ్నింపగా వారిరువురుకును సంభాషణ మిట్లుండునెను.

పాద్రీ:— ఏ మయ్యా ఆవిషయమై నీవు ప్రార్థించితివా?
నీగ్రో:— అయ్యా, ప్రార్థించితిని భగవానుడు నాకు
గప్పించి ఇట్లు పలికెను. “నాయనా, నీవాక్రైస్తవాలయమునే
చేరుటకేల ప్రయత్నించెదవు? పదిసంవత్సరములనుండి ఆయాలయ
మునందు నేనే చేరుటకు స్వయముగ ప్రయత్నించుచుంటిని. ఉప
యోగము లేకున్నది. నాకదృష్టము లేకుండెను.” కనుక భగవా
నునికే ప్రవేశము లేనట్లు డిక అతనినేవకుడగు ఈ “నల్ల” వాని
విషయము వేరుగ చెప్పవలయునా?— హిందూ.

భద్దరుబట్టల నమ్ముటకుగాని, రాటములను పరిపించుటకుగాని,
కాంతినిక లనువారు ఇంటికి కలికముగ కై నను కనుపడరు.
గ్రామకట్టడి యనునది యేర్పడ నేలేదు. నేను వ్రాసినదానిలో
యేమాత్రమైనను సత్యమున్నదో లేదో యాజాతీయవాసరాసంత
రంబున, జిల్లా కార్యకర్తల సంగతులు వారు గ్రామరిపోట్లను
తెప్పించినయెడల బయల్పడును.

వైచిత్ర్యవ విషయములలో తూడ్కిభావము ప్రజలలో
కనబడినయెడల, దీనికి కారణమేమి? వైకెట్లగావించు యాద్రీ
టిపురాజ్య పరిపాలనావాయువు మనలను హాయిగా నిద్రించు
నట్లు చేయుచుండును. మనవ్యక్తిస్వాస్థ్యమును స్వంత ఆస్తిఅను
నది నెమ్మదిగ కాపాడు చున్నంతవరకు, యెవరికొంపాదనలో
వారు ముగ్గులై గాంధీగారివలె సమస్తము విసర్జించువారు ఆ
రుదుగనుండురు. స్వాతంత్ర్యపేక్ష అంతరకు నున్నన, ప్రతివా
డును, తానుతప్ప నితరులు దానికొరకు ప్రయత్నింపుడని కోరు
చుండును. దౌర్భాగ్యము సాత్వికత్వసంపాదనకు మనభాంతి
యులకు కిట్టనిపని యనియు, అసాధ్యమైనపని జనియు నమ్మిన
వారు, గాంధీగారి విధానముకాక, వేరుమాగ్గును కనుప ద
బాలకు. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిపాలన నుండు మితవాదులకు సూడ
నమ్మకము పోయినది. ఇట్లున్నను ప్రజల హృదయములలో
దేశభావనావ్యూహము ప్రజ్వలించునట్లు కనుపడదు. ఈకలియు
గములో గాంధీగారి నూతనములు జనుప్రదములు కానేరవని
పీకెలిలోలోపల నమ్మకము నాటియున్నది. మహాత్మునికార్యక్ర
మముండు విశ్వాసము లేనంతవరకు, అది జనుప్రదముగ జరుగ
నేరదు. దానిని కార్యాచరణలో పెట్టుటవలన యెవరికిని యెట్టి
యిబ్బంది లేనపుడు, జనుల కర్తవ్య మేమి?

ప్రతిగ్రామములో ముగ్గుల లేక నలుగురు యువకులు,
త్రికరణబద్ధి: పనిచేయుటకులేరా? వారు, గ్రామ సెద్దలను
చేర్చి, పంచాయితీ సభలను నెలకొల్పాలరా? త్రాగుడు
దాకాణములను గ్రామములనుండి ఒహిచ్చురించుటకు ప్రయ
త్నించి త్రాగుడు గ్రించలేరా? గ్రామములో స్వదేశీజను
లను స్థాపించకూడదా? ప్రయింటును ఒకరాటుము పెట్టింది,
నూలుండింది పంచాయితీ వస్త్రములను నేలించలేరా?
బిల్లకొరకు సహకార సభలములను స్థాపించకలరా? ఇది
యంతయు, ఆదేశబద్ధమేని నిజమైన స్వరాజ్యస్థాపనము—ఉదాతా
భక్తివంత, గ్రామములో ప్రతివాడును చేయగలపని. దీనికి పట్టణ
ములనుండి, నాడుకులమని పేరుపెట్టుకొన్న వారు రాకక్కర
లేదు. వారికొరకు చేచియుండుటకంటె తెలివీపామైన! కాశ్య
ము లేదు. స్వరాజ్యస్థాపనము, పట్టణములనుండి రానేరదం,
మన అంతరమువలన చాలాకాలమునుంచి తెలివీకొన్నాము.
ఒకవేళ వారెవరైనను, తీరికలేకొని మన గ్రామము వచ్చినను
ఆయన మలగానే యెప్పటి నిద్రలో మనము పడిపోవుచుండు
ము. ఆ నిద్రనుండి మేల్కొలుపువారు, గ్రామములో సదా
పనిచేయుచుండవలెను. ఇట్టివారివలన గ్రామకట్టడి యేర్పడనంత
వరకు, మనలో, అహంకారములు, పార్టీలు, పట్టుదలబలసి,
మనకు బానిసత్వము వలయుచున్నగుంబలు, శుష్కపూర్వాస
ములవలన స్వరాజ్యము రానేరదు. ఈప్రభుత్వమును నమ్మక
కొన్న అంతకంటె రాదు.

వైచిత్ర్యవ విధానమును అవలంబించవలసి గ్రామము
మహాత్ముని, ఆయన అనుచరులను అగౌరవపరచుకొట్టి పంచ
మహాపాతకపట్టణ మని యెంచవలసినవచ్చును ఈకలియుగమును
శత్రుయుగముగ చేయుటయు గాని గ్రామకట్టడి యేర్పరకు
కొని ఒకటికెండు సంవత్సరములైనను నిజానజాలినయెడల మనము
స్వరాజ్యమునకు అర్హులమని కాటించగలుగుదుము. మన ప్రభు
వులు, అప్పుడు స్వయానిగ జనాత్రమును ఆములలో పెట్టి
తిరుదురు.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

లిట్టనుప్రభువు.

ఈనెల 10 వ తేది యూరోపియను అసోసియేషనువా
రు, నేననలు మహాత్ముడిను సంగతులవారు, మార్యారి సంగతు
మువారు లిట్టనుప్రభువుగారికి స్వాగతప్రత్యములు సమర్పించిరి.
యూరోపియను అసోసియేషనువారి స్వాగతము సంగీకరించుచు
లిట్టనుప్రభువుగారిట్లు చెప్పిరి. స్వరాజ్యమునకు రెండు అర్థములున్నవి:
చట్టసమ్మతమగు స్వరాజ్యము, జాతీయస్వాతంత్ర్యము. మొద
టిది నిర్మాణపూరితమైనది రెండవది వినాశకరమైనది. మీరు
సంస్కరణవిధానము సంగీకరించి నిర్మాణ కార్యక్రమమునల్ల స్వ
రాజ్యముపొంద ప్రయత్నించుటకు మిత్రులగులై యుండుట
మిగులసంతోషకరమగు విషయము. మీరు ప్రభుత్వమువారికి
అన్నివిధముల తోడ్పడుచుండెదనని నమ్ముచున్నాను.

భారతము, సామ్రాజ్యము

గౌ. శాస్త్రిగారి నటన

[ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మర్.]

ఇంగ్లాండు అమెరికా దేశముల వర్తమాన సందర్భమున శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు రచనవర్తమానము చేసిరిని వారిపై కురిపించిన బడేడి బాణములు మిగుల యశస్వీయమైపోయినవి. కాని అధినివేశ రాజ్యముల కాయన మఱల వెళ్లనందుటకు గల కాగణములు బాగుగ బోధపడకున్నవి. భారతదేశములోనుండి తనయనుభవమును పయోగించుటకున్న రాగల తొమ్మిదిమాసములను ఆస్ట్రేలియా అమెరికాలోనుపయోగములు నిమగ్నముల దేశాభ్యుదయమును పెంపొందింపగలుగునని మనఃపూర్వకముగ నమ్ముచో, అతని గొప్ప మేధావికాగడి గారభ్యుదయధిమనితలంప నవసరములగును. భారతదేశ కాలక్షేపిని వచ్చినది మొదలు ఒకగుటకు ప్రయత్నించిన కాగణములు మనకు నిచ్చినవి చెప్పట యవివేకముగ నుండును. సామ్రాజ్యసూత్రమునందు వలసరాజ్యములలోని భారతీయుల విషయమై గావించబడిన తీర్మానములను బాగుగ నానుణిలో బట్టింప బయ్యెను. ఇందులకు శాస్త్రిగారి మొదటికాగణముగ గన్పించుచున్నది. ఈవలసరాజ్యములలో కొన్ని స్వల్పవిషయములలో భారతీయులకు వట్టుములుగ నుండియుండవచ్చును. అయినను దక్షిణ, తూర్పు ఆఫ్రికాలోను, ఫిజిలోను నుండెడి దుష్కృతి కీకృష్టములందును సరిపోలవు. సంఖ్యజాతమున్నను, శాస్త్రిగారు సందర్శింప నున్న మాడువలసరాజ్యములలోని ప్రజలకన్న, సందర్శింప బూనుకొనని రాజ్యములలోనే ప్రజల ధికసంఖ్యాకులగు నున్నారు. తనవర్తమానమునకు—అతను జూపిన రెండవకారణ మింతకన్నను చోద్యముగ నున్నది. యువరాజు భారతమున కేలేంచినపుడు హారతాళమును గావించియుండినందులకు బ్రిటిషువారు. తమజాతికే యశమానము గలిగినట్లు తలంచినట్లు; అందుకు లన భారతమునెడల తమహృదయమును రాతిహృదయముగ జేసికొనినట్లు; కనుక శాస్త్రిగారు నెమ్మదిగ వలసరాజ్యములందును, అమెరికాయందును పరకాయప్రవేశము జేసి, మానవ మాత్రులకు బోధపడనివిధమున, భారతమునెడల బ్రిటిషుకనికరము దయించు లాగున యుపాయముల బన్నెదినట్లు. శాస్త్రిగారు మంచి యాలోచనా పరుడు. అట్లుండియు నిట్టి యవకలిత కలం దు వొరలు చుండుట మాకు బోధపడెడిగాను. స్వరహింసాత్మక పరిమాణముగ తలంప బడెడి యీ యువరాజుసాగతమున బ్రిటిషువా రెప్పుడును, అత్యుత్సాహమున భారతమునందునలె జూపింట్లుతోందు. అంతియగాక భారతమునందు ఆర్థిక, శాశ్వతీయ, శాంతి యధికముగ నెలకొనియున్న యీ సమయమున యువరాజును ప్రభుత్వము వారు రప్పించియుండుట పారశాలిని భారతములోని (ఇంగ్లాండులో సహితము) ఉండవచ్చును. ఆంగ్లేయులు తలంచినట్లు. శాస్త్రిగారు ఆంగ్లేయుల విషయమై సందేహించెడి రాజకీయవిజ్ఞానమున కన్నను, వారికధికముగనే యున్నదని చెప్పగలము. యువరాజుగవనసమయమున హారతాళములను జరిపియుండుటనుగూర్చి చింతించితిమి. కాని యందులకై భారతదేశము ఆస్ట్రేలియానులయొక్కము, అమెరికానులయొక్కము తుమాపణజేసుకొనవసరములేదు. వారి తుమాపణజేసుకొనవలెనని శాస్త్రిగారు సలహా నొసగ నవసరములేదు. శాస్త్రిగారి విచిత్రవాదమును కట్టిపెట్టకున్నచో, భారతదేశ విషయస్థితియొక్క వాస్తవమును తెలుపుటకు, అతని వెనుపెంటనె, అధికారతలు కొందరిని నాయకులుగ బంపుచు యమై బాగుగ నాలోచింపవలసి యుండును యూరోపులో అతడు సభికవ్యయము చేసెననియు, ఇప్పుడువచ్చినట్లు కాలము హాయిగ గడిపెననియు, లోనగు నవసరము గునాతలు మాకు రుచింపవు. ఈ విమర్శనములను జేయు వారికి విదేశము లందలి హాట్ల, మోటార్ కారుల, తమకు బెనుకులు స్ఫురించినందును. భాగవతార్థములను త్యజించెడి మానవశిక్షణమున కవి వికృతముగ నుండును. కాని, యూరోపు, అమెరికా మున్నగు ప్రదేశముల నన్నిటిని సందర్శించి స్వదేశముకు జేరునరికి శాస్త్రిగారు పాశ్చాత్య నాగరకము ఖండించుట యందు గాంధీ మహాత్మునికి తీసిపోవని మేము తలంతుము.

అయిదు సమస్యపరిష్కారమునకులె, భారతదేశ సమస్య గూడ అమెరికనుల సానుభూతివలన పరిష్కారము కాగలదని

శాస్త్రిగారు తలంచుచున్నట్లున్నది. ఈ విశ్వాసమున కాధారములేదు. అమెరికను ప్రెసిడెంటు విల్సన్ కార్యదర్శియగు జె. పి. ట్యూచర్లీగారు “ఉద్దేశిల్లన” అనునొక గ్రంథమును వ్రాసిరి. అందు ఆయిర్లాండునుగూర్చి యొక ప్రకరణము గలదు. ఆ ప్రకరణమును వివేచిరాజకీయ పత్రికములవారును చూడదగును. అమెరికనులు కొందరు అయిర్లాండునుగ నుండి యుండుటచే తాము అయిర్లాండు సమస్యయందు ప్రవేశము పుచ్చుకొనవలసి వచ్చినది ప్రెసిడెంటువిల్సన్ ను, ట్యూచర్లీగారును నొక్కినొక్కి చెప్పిరి. ఈ యంశమును శాస్త్రిగారు గమనింప గోరెదము. అయితే సమస్యను గట్టముగ పరిష్కరించి యభ్యంతరములను తొలగింప నంతకాలము అమెరికాకును, ఇంగ్లాండుకును వాస్తవముగ మైత్రియుండజాల” దని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ దృఢముగ బలుకుచుండెడివాడు “అట్టి సందర్భము లలో సయితము, విల్సన్ గారు తన యభ్యుత్సాహికారమును వినియోగించి నూచించెడివాడు కాదు. ఈనూచన గాంచుట యాచితముని విల్సన్ గారు దలంచి యుండినట్టి ఆత దెవ్వడో బ్రిటనుకు వ్రాసిగూండెడివాడు. కాని బహిరంగముగ, స్పష్టముగ అయిర్లాండుకి న్యాయము గల్గించుదని కొరుకుకు రాజకీయ తంత్రము లనేకములు అభ్యంతరములగు నుండెను. అంతర్జాతీయ పరిపాలనా విధానము ననుసరించి నేను భావనమున నుండెడి ఒకదేశ మింకొక దేశవ్యవహారములలో మరియొక దేశము జోక్యము కల్పించుటవలన, వికమత్తమునకు వచ్చి కలుగవచ్చును.” క్రైస్తవత దేశములగు తుర్కీ, జపాను మున్నగు దేశముల విషయమై మాత్రము మైత్రియు గమనింప బడెదము. భారతదేశము విషయమై, ఇంగ్లాండుతో అమెరికా యేల దీక్షింపవలెను? అట్లు దీక్షింపటకు శాస్త్రిగారు అమెరికాకు ఏమి కారణములను జూపబైదు? ప్రెసిడెంటువిల్సన్ ను డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వ్రాసియుండిన యుత్తరమునకును, శాస్త్రిగారి యూహకును సిద్ధాంతమునందు భేదమేమి? కానడా ఆస్ట్రేలియాలోను తన యుద్దేశ్యము లీదేరుటకు శాస్త్రిగారు, అమెరికానుల సానుభూతి వడయ నెంచి యున్నారు. తన నీ గ్రోల విషయమై అమెరికా యేమి సమాధానమియ్యగలమో ఫిలిప్పైను దీవుల విషయమేమి? చిల్లరసభలం దుపయోగింపబడెడి మామూలు మాటలను మాటలాడు సంతస్థితికి శాస్త్రిగారు దిగిరేయని యూహించుచున్నారు. శాస్త్రిగారిపై కురిపింపబడిన యభినందనములు, అతిర్యాదములు, పొగడ్తలు కొందరు భారతీయులవై యుదివలకే, యంతకన్న యధికముగ గూడ కురిపింప బడినవి కాని వానికిదిగితో అర్థములేదు. ఇప్పుడు అర్థముండదు. భారతదేశము స్వయంసహాయమువై ఆధారపడి యాత్మవిశ్వాసము గలిగి పనిచేసి సంపాదించగలుగు జయును శాస్త్రిగారి పర్యటనమువలన కలుగదు. కనుక ఆతడు ఆపజయును గాంచి మోసపోయి వచ్చెనేని మాకు ఆ నేడనగ నుండును. చావోపువానికి కొనయూపిరి యున్నను, బ్రిటింతులకు ప్రయత్నములు చేయుచుండ వచ్చును. కాని యూపిరి యున్నదనుట కనుల ఆధారమే లేకున్నప్పుడు, ప్రయత్నము చేయుట వట్టి యదియాస, భ్రమ. వలసరాజ్యములలోని భారతీయుల సమర్థతను అచ్చటి రాజ్యాంగవేత్తలు గుర్తింపకుండుటవలన వారట్లు కష్టముల పాలైరిని యూహింపజనదు. స్పష్టమైనాని తనయువనాసములలో నొకసారి కొందరు భారతీయుల కాలిచెప్పులనైన యూహించుటకు తన కర్తవ్యం లేకుండెని యువారహృదయమై పలికెను. కాని, యూయంగికారమువలన, భారతీయులయొడ ప్రవేశపెట్టబడిన కలికవిధానము తొలగింపబడెనా? అయిర్లాండును గూర్చి తుమ్మిగారి గ్రంథములోని ప్రకరణములో ఘన అతివాదులు చదువదగిన యంశముగూడ నొకటి గలదు. ప్రెసిడెంటు విల్సన్ స్వంతప్రయత్నములకు విరివి అతివాదుల యుద్దేశపూరితము లగు కార్యములు కొంత నణకడ్డపడును. తప్పు ఎరియం దుండినదియు విల్సన్ గారు చక్కగ తెలిసికొనియుండిరి. అయిన యీ విధముగ బలికెను “నిర్బంధవిధానమువలన నేదయిన పరిష్కారముగాదని ఆంగ్లేయులు గ్రహింపవలయును. దానివలన ద్వేషము పెరుగును. ఏనవస్థను పరిష్కరించుటయు దుష్కరము.” భారతసమస్యను గాని అయిర్లాండు సమస్యనుగాని పరిష్కరించుటకు ఈమాత్రమునే లక్ష్యమునందుంచవలయును. ఆంగ్లేయరాజనీతిజ్ఞులందు దృఢముగ నాటుకొనియుండెడి భావములు శాస్త్రిగారు అధినివేశరాజ్యములకు పర్యటనము గావించుటవలన వెంటనే యద్విత్యమగునా?

స్థానిక వార్తలు

జువ్వరు జాకము త్రేయిగారు:—వీరు నందరాసు రాజధాని కళాశాలలో ఆర్థికశాస్త్ర పండితులుగ నియమించబడి కార్యముల భారత విద్యాశాఖలో చేర్చుకొనబడిరి.

నవీన కేరళము:—యం. గోపాలమోహన్ గారి గంపాదకీయముక్తింద ఇటీవలనుండి ప్రకటించబడుచున్న “నవీనకేరళము” అను మళయాళము వారపత్రిక జాకముదటి తేదీనుండి దినపత్రికగా ప్రకటించబడునని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—ఏప్రిల్ 8 వ తేదీతో అంత్యచయ్యవారములో వేయింటికి 53.7 నుండి చనిపోయిరి గత వారములో 49.5 మంది చనిపోయిరి. 141 మందికి స్పృహ కము పోయిగా 49 మంది చనిపోయిరి. కలరాకల్ల ఒకరును విషజ్వరమువలననుగ్గురును, యితరజ్వరములవలన 51 మందియు చనిపోయిరి. గత వత్సర మిదేవారములో 31.6 మంది చనిపోయిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము:—ఏప్రిల్ 12 వ తేదీనుండియు భారతదేశమును దాటి యితరప్రదేశములకు ప్రయాణము జేయుగారు బ్రిటిషు పాలితులు భారతీయులు, యూరోపియనులకు గాని, బ్రిటిషుప్రభుత్వము క్రింద మిత్రభావముతో స్వదేశ సంస్థానములలోని పాలితులకు గాని న్యాయశాఖ ప్రభుత్వకార్యదర్శియే గాక మద్రాసు కలెక్టరుగారు కూడ ప్యాసుపోర్టుల నిచ్చెదరు. విదేశములకు వెళ్లుటకన్న ప్యాసు పోర్టులవై వెళ్లుట కధికారమును ప్రభుత్వకార్యదర్శియే యిచ్చును. ఈ అధికారమునకు వారివారికి సంబంధించిన ఫారసుకాన్సులుల ద్వారా ప్రస్తుతము ఉదక మండలం ప్రికేహిల్ అని దరఖాస్తులు ప్రభుత్వకార్యదర్శికి పంపుకొన వలయును.

అక్రమము, అన్యాయము

మదరాసు మొలులు పత్రిక, ఒక భారత క్రైస్తవుడు, వ్రాసిన యీ క్రింది లేఖను ప్రకటించుచున్నది:

అన్యాయ, గాంధీని విమర్శించుచు నొక విలేఖరుడు మీనిన్నటి పత్రికకు వ్రాసిపంపిన యుత్తరమును జదివితినీ ఆకని వాదము కొఱచులినదిగ నుండుటచే ప్రత్యుత్తరమియ్యదలచితిని.

వైయధికారుల యుత్తరపుటకు బద్ధుడైయుండవలె ననుటకు ఆవిలేఖరుడు సెంటుపాల్ నుదాహరణముగ చెప్పినను “నేనొకప్రశ్నను వేసెదను. అధికారుల అన్యాయముగ ప్రవర్తించునని యనుకొందము. మనమువానికి తోడ్పడవలసినదేనా? విలేఖరుడిందుల కంగీకరింపదని తలంచెదను. సెంటుపాల్, సెంటుపిటరు ఇంకను నుకొందరు తమ ప్రాణములను ఏల యర్పించి కార్యత కీర్తిని బడసిరి? కొన్ని ముఖ్య విషయములలో వీరిని అప్పటి ప్రభుత్వాధికారులకును భేదాభిప్రాయములు గలిగినందువలనగా?

గాంధీగారు ఏమి చెప్పుచున్నారు: బ్రిటిషు ప్రభుత్వము యోగ్యముగ ప్రభుత్వము గాదు. ఈదేశములో అది అన్యాయముగ ప్రవర్తించుచున్నది. అది అన్యాయముగ నుండుటచే, నేను దానికి తోడ్పడను. నాదేశీయులు నన్నుగమించుతరని కొరుపను. ప్రభుత్వము సంస్కరించుకొని యన కొర్రల సీడేర్చినప్పుడు, నేను మన పూర్వకముగ తోడ్పడెదను. అలాగే యిదివలకే తోడ్పడి యుంటిని.

గాంధీగారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును గూర్చి తలంచుచుండిన యభిప్రాయములు సాధువైనవా కావాయన విషయము ననకెప్పుడు అవసరములేదు. దానివై నేనేమియు నభిప్రాయమును ఇచ్చుటలేదు. కానిమంచియో, నెబ్బరయో ఎప్పుడును ప్రభుత్వమువారిని, అధికారులను సమర్థించుటకు లైతిలును, క్రైస్తవ మతమును అపార్థము జేసుటూనుట యనుచితమని మాత్రము నేను తలంతును. ఏనుక్రిస్తు తనకాలము నాటి మతాధికారులను పొగడి వారిని సమర్థించి యుండినచో, ఆతనిని సిలువవై కొంత వేసియే యుండదు.

సంయుక్తరాష్ట్రముల స్థానిక స్వపరిపాలనాగమ్యంతి గౌ. పండిత జగత్ నారాయణగారికి అల్లహాబాదు పురపాలక సంఘమువారు నిన్నటిదిన మొగ సన్మానప్రక్రమును సమర్పించిరి. పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడు కింపా ప్రసాదు కాక్టరుగారు అంతట విందుచేసిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

దేశీయుల ముఖ్యకర్తవ్యము- ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటనము

చారిత్రాత్మక కేసు విచారణ

పండిత మాలవ్యాగారి సంచారము

నేలములో నిరోధము - హరటాలు ప్రకటనలను మేజిస్ట్రేటు నిషేధించుట

సింధుదేశమున జాతీయవారపు సభలు

బొంబాయిలో జయకరు, నటరాజుగార్ల ప్రసంగములు

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నెల్లూరులో మండలకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు

జెజవాడ చంద్రశేఖర రెడ్డిగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష

గొట్టుపల్లి లక్ష్మీనారాయణ, ముత్తరాజు గోపాలరావుగార్లకు గూడ చెరి ఒక వత్సరము కఠినశిక్ష

ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానము

దేశీయులందరూ కాంగ్రెసుసభ్యులు కావలెను

అదియే యుత్తమముగా ప్రతికరియ

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటనము

భిక్షుబట్టలను ధరించువారిసంఖ్య ఉత్తర హిందూస్థాన్ మున కొన్ని ప్రాంతములవారితో పోల్చిన చెన్నపట్టణములోనే హెచ్చుగా నున్నదని చెప్పక తప్పదు. చెన్నపురి వాస్తవ్యులు జాతీయోద్యమమునందు తమకు గల ఆభిమానమును భిక్షుబట్టలను ధరించుట మూలమున వెల్లడించుచున్నారు. గాంధీజీయే తొలిసారిగా పరిణామించిన ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానమును ప్రతిఘటించుటకు ముఖ్యమైన విధానము అనగా భిక్షుబట్టలను ధరించుటలోనే నేటి నాణ్యమునందును నేయబడిన బట్టలసంఖ్యలోను జరిగిన అభివృద్ధి వాస్తవంగా ఉన్నది. ఈ నిర్బంధ విధానమును ప్రభుత్వము జాతీయతను సాగించుచునే యున్నారనటకు నిదర్శనములు లేకపోలేదు. గాన నిపుడు దేశమునందన్ని వర్గాల వారును ముఖ్యముగా నింతవరకు కాంగ్రెసు విధానము నామోదింపబడిన జాతీయవాదులను పూర్వవలసి విధానము స్పష్టమగుచున్నది.

కర్తవ్యము

కాంగ్రెసుసభ్యులుగ చేరుట

నిజము కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరిన వారందరూ యీ సంవత్సరము వరకు చెరి చాలాగ చాలనయిచ్చి తిరిగి పేరులను నమోదు చేయించుకొనవలెను. ఇదివరకు కాంగ్రెసుసభ్యులు కాని వారు యిప్పుడు చేరికొనితర కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరుటయే ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానమునకు పట్టణము ప్రత్యుత్తర మగును. ఈ విషయమున చెన్నపురి పోలీసు వెనదీజురేయే నేను నమ్మెదను. ప్రస్తుతమున్న కాంగ్రెసుసభ్యులకన్ననే చక్కగా పనినంతను నిర్వహింపబడెదరు రని దేశీయులు తలపోయగూడదు. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధ విధానమువలన చాలమంది చెరసాలలకు పంపబడుటచే కాంగ్రెసుసభ్యుల సంఖ్య దినదినమును తగ్గి పోవుచున్నది. గాన దేశీయులందరూ కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరి అలోపమును పూర్తిచేయవలెను.

2. అరెస్టులకు సిద్ధపడుట

చెన్నపురిలోని ప్రభుత్వమువారు శ్రీశ్రీగా అరెస్టు చేసినవో నదివర కీయ సభ్యులతో సంబంధములేని శ్రీశ్రీ వారు ముగ్గురు (విద్యను సంఘగౌరవమున కలనారు) అందులకు సంబంధములేదనెను.

3. భిక్షు

చెన్నపురిలో నెవరినైనా చిన్న తెల్లని భిక్షుబట్టలతో పురి ఏ బట్టలను కనబడకుండుటకు చేయవలెను. మనశీరములకు

మనము భరించు కనవములేవి? తెల్లనిభిక్షు బట్టలే. తెలుపు పరిశుద్ధతకు చిహ్నము. మన యొక మత్యము-మన మనపవిత్రోద్యమమునకును మన ధైర్యమునకును మనకు గల జేకాభిమానమునకును జీవితమునగుర్చియు నిహసౌఖ్యములనుగుర్చియు మన భావములందు కలిగిన మార్పునకును గూడ చిహ్నముగాను ముఖ్యముగా భరతఖండమునకు నిక్కుముగ కలుగనున్న పునరుజ్జీవమునకు తొలియాతగాను భావించి మనచుందరమును భిక్షుబట్టలను ధరింపవలెను. అత్యంతాభిమానముతోను అత్యధిక దీక్షతో, మనము భిక్షుబట్టలను బాగుగా కొనసాగింపవలెను. ఏ సమయమందును గూడ భిక్షు బట్టలను మన దీక్షను అత్యంతముగ వైచిమనము వదలగూడదు. గాన సంపన్నులును, న్యాయవాదులును, వర్తకులును, భూస్వాములును, ప్రభుత్వోన్నతోద్యోగులును గూడ దేశీయులకు మాదవచ్చులై తమవిధిని నెఱవేర్చవలెను.

4. తిలకు స్వరాజ్యనిధి

ఈ నిధికి దేశీయులు నిరుద్యోగిని మొత్తముకంటెను చాల హెచ్చు మొత్తముల కొనంగవలెను. ఈ విషయమునందీ సంవత్సరము దేశీయు లధికముగ సహాయము చేయవలయు. ధనవధికముగ లభింపదనియు మన ప్రతిపక్షులను విమర్శకులను యూహలవై యూహలు చేయుచున్నారను విషయమును దేశీయులు తెలుసుకొనినవో వాటిలోనుండి కలుగనివలెని నాకు గట్టిపట్టుకముకలదు. స్వరాజ్యమున ఒడయదీక్ష ప్రజలలో నీ సంవత్సరము నిరుద్యోగిని గూడ హెచ్చినదని ప్రభుత్వము వారు గ్రహింపగలుగుటకు దేశీయు లిదిధికి ధనమొసంగవలెను. మహాత్మా జీవించినసందేశమునకును మహాత్మాజీవించిన దేశీయతకును మనము కృతఘ్నులము కాకున్నవో, మనవృద్ధులములను పరిశుద్ధముల కొనకట్టుకును మనమేభావోత్సలను బలపరచుటకును మహాత్మాకు మరలత్యరలో కారాగృహబంధముకడై రావలెనని మనము నిక్కుముగ కొరువో, మనము చేసినవలసిన స్వల్పతమ మగు కీయ యిచ్చనియే యగును. ఈ నిధికినిరుద్యోగిని హెచ్చు ధనమును సమకూర్చుట కంటె వేరువిధమున మన దృఢ సంకల్పమును శ్రేష్టముగ మనము వెల్లడింపబడెను. గౌరవవత్సరము తిలకునిధికి సమకూడిన మొత్తమునకు అదానవ్యయ పట్టికను డండేకరు (అడిటరు) గారు తనిఖీ చేసిరి. ఆయన రిపోర్టును పట్టికయును పత్రికలకు పంపబడెను. 1921 డిసెంబరులో స్వరాజ్యపత్రికలో నావివరములు ప్రకటించబడెను. 11-11-21 వ తేదీవరకు తెక్కులు పూర్తిగా అడిటు చేయబడెను. 19-11-21 వ తేదీని జరిగిన రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘసభలో నావివరము ముద్రాపబడెను. దక్షిణాంధ్రాలో అడిటరుపోర్టు యికముందు ప్రకటించబడును. మండలసంఘముల కిచ్చిన మొత్తములను వారు ముఖ్యముగా స్వదేశీయద్యమ ప్రచారమునకే వినియోగించిరి. మండలసంఘముల పనిని తెక్కులను పరిశీలించుటకు సంచారము చేయు నోకయుపసంఘమును రాష్ట్రీయకార్యసంఘమువారు నియమించిరి. నిరుద్యోగి

జనులనుగుర్చి ఎప్పటికప్పుడు పత్రికలలో ప్రకటించుటయేగాక ఒకపుస్తకముగా నమృతయింది కాంగ్రెసుసంఘముల కన్నిటి కిని పంపించిరి. విరాళముల నిచ్చినవారు కాంగ్రెసు కార్యాలయములం దాపుస్తకములను చూడవచ్చును. నిజము విరాళముల నిచ్చినవారిలో ఎవరిపేరైన ఆపుస్తకమున లేనివో వారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

కొన్ని ముఖ్యప్రశ్నలు

1. అత్యంతసరము తలపించిన సమయమున మనము కాంగ్రెసును జాతీయోద్యమమును దిగవారి పోదగునా?
2. నవీన కాలమున భరతఖండమున నవతరించిన మహాన భావదగు సాధుపుంగవుని నిర్మలప్రబోధమునకు మనము కృతఘ్నులము చూడదగునా?
3. ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమును సాగించుచున్నారని మనము సంకయించుటయు మాటలపట్టయు ఏదోమిద కల్పించి తొలగచూచుటయు పొడియగునా?
4. వాక్యముచేకేస్తాత్యైత్యములను రాజకీయాందోళనమున కొనసాగించుటకును మనము కొరుకున్నామా, లేదా?
5. కె.ఎస్.ఆర్. 144, 108 కక్షనులక్రింద నీయబడిన చిత్రపుటలను మన మంగీకరింపదగినా?

స్వరాజ్యమున కనుకూలురా ప్రతికూలురా?

భారతీయు లెవరునుగూడ తాము ఏమిచేయవలెను విషయమున నిశ్చయ సంధిగాకాదు. యందుండ ఏమిచేదు. తాను స్వరాజ్యమున కనుకూలుడ ననియో ప్రతికూలుడననియో ప్రతిష్టక్రియను బహిరంగముగ తన వ్యవహార సవ్యవహారలను ప్రభుత్వ నిర్బంధ విధానమును తానంగీకరించునదియు లేనిదియుగూడ తెల్లము చేయవలెను. తాను స్వరాజ్యమున కనుకూలుడను నిర్బంధవిధానమునకు ప్రతికూలుడనై నవో వెంటనే సభ్యుడుగనో ప్రచారముచేయవలెను. కాంగ్రెసునందు చేరవలెను. భిక్షుబట్టలను ధరింపవలెను తిలకునిధికి ధన మొసంగవలెను. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసున ఘమువా రెప్పరచిన నిర్మాణవిధానమునకుగూడ సంగీకరింపబడిన వారెవరు నుండవోయి. అవిధానము దేశీయుల యందు భారతీయత సాధ్యము జెందునట్లుకరించును. విశ్రమత్యమును వెంపొందించును. ఈ దృఢము పట్టణమున పరిశుద్ధమునగునట్లు చేయును. దానివలన తక్షణమే దేశదారిద్ర్యమత్యధికముగ తొలగబడు. దానివలన నిష్కూలులకు సాంఘిక గౌరవము చేకూరును. దానివలన సోత్సాహముగ జాతీయత ఏర్పడును. దేశీయు లందరియందును ధైర్యసద్భావము కలిగి యిండును. వేరుల దానివలన స్వరాజ్యమే సిద్ధించును. కాన అన్నిరాజకీయ పక్షముల వారు, కాసన సభ్యులును, జమీందారులును, భూస్వాములును, వర్తకులును, పత్రికలవారును యితరులందరూను గూడ ముఖ్యముగా నీవిషయములను జ్ఞాపకముంచుకొనవలెనని నేను కొరుకున్నాను. దేశమారెను అత్యధికముగ ప్రేమించినందులకే మన దేశీయులలో పలువురు చెరసాలలకు పంపబడిరినియు ఈజాతీయవారమును మహాత్మా జీవ ఏర్పరుపవలసినచెప్పకొ అవిషయమును దేశీయు లందరూను బాగుగా జ్ఞాపకముండుకొని వారివారి కక్ష ననుసరించి సభ్యులుగా దేశదేశ చేయవలెనని నేను కొరుకున్నానని ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు వ్రాసిరి. (హిందూ-చెన్నపురి. ఏప్రిల్ 11).

పండిత మాలవ్యాగారు

అంబలాలో నుపన్యసించుట

లాహూరుకు వెళ్లుట

11 వ తేదీని పండిత మద్రాసువాస మాలవ్యాగారు అంబలాకు వెళ్లి అచట నుపన్యసించిరి. 11 వ తేదీ రాత్రి అట నుండి లాహూరుకు బయలుదేరిరి.

చారిత్రాత్మక కేసు విచారణ

11 వ తేదీని ఫిర్యాదులపక్షమున 7 గురు సాక్షులమిచ్చిరి. వారిలో చాలమంది పోలీసు చాకిదారులు. వేగు దురంతములను స్వయముగ గొలిచిమని చెప్పి ముద్దాయిలలోని చాలమందిని గుర్తించిరి. ముద్దాయిల సబుయినప్పైర్లు యింటిలోనికి పోయి అరినిభార్యను బిడ్డలను ఊపకీడ్చుకొని వచ్చి వారిని తూర్పుగా నొక చెట్టు దగ్గరకు తీసికొనిపోవుచుండ నేను చూచితిని. తరువాత నేమిజరిగిందయు నాకు తెలియదని యొకడు చెప్పెను.

సేలములో నిరోధము

జాతీయవారపు ప్రకటనలు కూడవు

ప్రకటనపత్రికలును కరపత్రములును కనబడగూడదు. సేలము మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు సేలము అసహాయవారు ఈ 14వ జూలై కొన్నిటియందు హాటాలు చేయదలచిరి. పట్టణము లోని యితరులు కొందరుగూడ అసహాయులకు తోడ్పడెదరు. ఆ హాటాలును గూర్చివారు కరపత్రములను పెద్దనోటీసులను, పంచివెట్టెదరు. ప్రదర్శనముల చేసెదరు. గోడలపై వ్రాసెదరు. ప్రజలను బలవంత పెట్టెదరు. అని నాటరూఢిగా తెలిసినది. ఈ పనులు జరిగిన ఏకాంతికి భంగము కలుగును గాన నేడు (8-వ తేదీ) మొదలు 10 వ జూలై వరకు సేలము పట్టణమునను సేలము తాలూకాలోను నివసించు వారెవరైనా హాటాలును గూర్చిన ప్రకటన పత్రములను గోడల కంటించ గూడదు. కరపత్రములను నోటీసులను పంచివెట్టు గూడదు. ప్రదర్శనములను చేయగూడదు. ఇతర విధముగ వెల్లడి పరుపగూడదు. వర్తకము మానుడని దుకాణము మూయుడని ఏ దుకాణమువద్దను బోధించ గూడదు. దుకాణమును మూయ నంగీకరింపని వారిని నిర్బంధించ గూడదు అని 8 వ తేదీని సేలము సబు డివిజనులు ఫర్మకాను మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు చేసెను. ఈయుక్త్యాని పాటావత్తుడుకాదు. దాక్షిణాత్య బ్రాహ్మణుడు. పేరు వైద్యనాథయ్యగారు.

జాతీయవాసరము

బొంబాయి సభలు

జయకరు నటరాజునుగూర్చి ప్రసంగములు

జయకరుగారు

కాంగ్రెసు విధానమును నిరూపించుటలో స్థాయిసంఘము వారు ఢిల్లీలోనేసిన తీర్మానములకంటె కాంగ్రెసుసంఘము వారు బాంబేలో లోచేసిన తీర్మానములే చాల సమంజసములని నాకు లోచించుచున్నది. ఢిల్లీ తీర్మానములలోని కృష్టి సమస్తి ఆర్థోల్లంఘనమును గూర్చిన రెండు విషయములును నెలకేరుట అసాధ్యము. కొంతకాలము పోయినపిమ్మట నేమోగాని ప్రస్తుతము వాని నాచరించుటకు బాటగా వీలులేదు. పండిత మహా మోహన మాలవ్యాగారి ప్రోద్బలమువలనగాని ప్రభుత్వమువారు గంధిగారి నరహత్యచేయ దలచిరిని కారణమువలనగాని బాంబేలోని ఢిల్లీ తీర్మానములు చేయబడలేదు. అదివరకు జరిగిన సంగతులవలన కలిగిన అసభ్యమునుబట్టియే ఆ తీర్మానములు చేయబడెను. అసహాయోద్యమమునకు వనోవిజయమును జితేంద్రియత్వమున, దౌర్జన్యరాహిత్యమును ముఖ్యతను నియమములను విషయము జనసామాన్యమున కింకను నువ్వత్వము కాలేదు గాన ప్రస్తుతము సమస్తి ఆర్థోల్లంఘనమును బాటగా తలపెట్టనేకూడదు. నిర్మలాత్మల నుద్ధరించుట ప్రధానాంశము భరతదేశాభివృద్ధికి ప్రతికూలురగువారి కిప్పుడిది పంచసాధనముగా నున్నది గాన నీ అస్పృశ్యతను తొలగించుట త్యక్తవసరము. ఇదిగర కీ అస్పృశ్యతా విషయమున కిహ్యదగినంత ప్రాధాన్యమియ్యక దానిని సామాన్యవిషయముగ భావించినందులకు నేను చాల చింతించుచున్నాను. దేశముదలి అన్ని పక్షములవారిని వికాలహృదయముతో కాంగ్రెసుసంఘమునందు చేర్చుట అతి ముఖ్యమని జనశక్తుగాకు నుడివిరి.

నటరాజుగారు

స్వదేశపు మిల్లులలో నేయబడిన బట్టలనుగూడ ధరింపగూడదని నియమించుటవలన ఆర్థికముగ దేశమునకు నష్టము కలుగునేమో అను సంశయము నన్ను బాధించుచున్నది. గాని గంధిగారికి శిక్షవేయబడిన పిమ్మట వారుచేసిన హెచ్చరికవలన నాకును నావంటివారికిని గల సంశయ లన్నియును తీరిపోయినవి. హిందువుల సాంఘిక విధానమున గొప్ప లోపముగ అస్పృశ్యతను తొలగించుటనుగూర్చి గాంధీగారు చేసిన హెచ్చరిక చాల మెచ్చదగినది. వైతికాధ్యాత్మిక విషయములందు గంధిగారి సామర్థ్యమును విఫలమొనరించు కృత్యములను ప్రభుత్వముగా కొనసరించుచో మానవ ప్రపంచ వ్యాప్తసానమున వారంతులకు జవాబు చెప్పవలసి యుండునని నటరాజుగారు నుడివిరి.

మైసూరుశాసనసభ

దివాణా బెన్చిగారి ఉపన్యాసము

ప్రత్యేక సంస్కరణములు

బెంగళూరు, ఏప్రిలు 10:— దివాణా ఎ. ఆర్. బెన్చిగారి అధ్యక్షతక్రింద మైసూరు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. శ్రీమతుల గ్యాలోరిలో శ్రీలక్ష్మణులు కన్వియండిరి. దివాణిగారు ప్రారంభమున నిట్లుపన్యసించిరి.

శాసనసభా సభ్యులారా, మనముమన కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు ప్రాప్తమునకు కొన్నిముఖ్యమైన విషయములనుగురించి ముచ్చటించ దలచితిని. తటాలన జబ్బుపడుటచేత మన దివాణా సర్. యం. కాంతరాజు ఉర్సుగారు సెలవుదీసి కొని యున్నారు. అతడివచ్చు లేకపోవుట శోచనీయము. అతడివచ్చు లేదని నాతోచాటు సభ్యులందరు చింతాక్రాంతులై యున్నారని తలచెదను. సర్ కాంతరాజు ఉర్సుగారు తిరిగి తమ ప్రాత ఆలోచ్యమును బొందుచు, దినదినానికి ఆలోచ్యవంతులగుచున్నారని తెలుపుటకు నాకు సంతోషముగ నున్నది. అతడు డిస్ట్రిక్ట్ సంప్రాజ్ఞాలోగ్యమును బొందుగాక యని మనమందర మపేక్షించుచున్నాము.

ఆర్థికదశ

మన సంస్థానముయొక్క ఆర్థికదశ కేలాటి భంగము కలుగుతుందనే యిటుకు పోయినసారి మనము సమావేశమైపట్టి నుండి ప్రభుత్వమువారు చర్యదీసికొనుచుండిరి. అసిమారు గను నిండియుండవచ్చును. రాజ్యముయొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను గురించి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు 1922 ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీని మనదేశమందలి పాతలలో నున్నదీర్చుటను, ఈ శాసనసభా సభ్యులలో నొకరును అను రాజసభాభూషణ దివాను బహదూరు కె. పి. పుట్టన్న చెట్టి సి.వి. ఇ. గారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నెల్లూరుశిక్షలు

(స్వీకృతిపత్రం)

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసుకమిటీకి అధ్యక్షులును ధనికులును, పలుకుబడిగల భూస్వామియు నగు శ్రీమంత బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారును, గట్టుపల్లి లక్ష్మీనారాయణయ్య గారును 18 సంవత్సరముల వయస్సుగల ముత్తరాజు గోపాలరావుగారును 108 వ సెక్షనుక్రింద పూచీకత్తుల నియమలకు నిరాకరించగ ఒక్కొక్కరికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

కొన్ని మాసముల క్రిందట 144 వ సెక్షనుక్రింద చేయబడిన ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించిన తలుపుయ వెంటకు నుబ్బయ్య, నుబ్బరాయలు శ్రేష్ఠిగారి మీది కేసులు 29 వ తేదీని గూడూరులో విచారించబడును. (తంతివార్త)

ఆంగ్లదేశమున నూలువడుకు

పరిశ్రమ

ప్రజలు రాట్టముల నుపేక్షించుట

వరదప్పవర్తుగారి అనుతాపము

వెన్సు మూర్గాండులోని కుటీరములలో రాట్టముయొక్క ధ్వని వినుబడక పోవుటవలన కలిగిన మార్పులను గూర్చి నేను శోకపూరితముగ నుద్గ్రంథమున వ్రాయుటకు చాలినంత విషయము ఏర్పడినది. శివకాలపు దీర్ఘనిశ్చలయందును వర్షకాలపు దినములందును ప్రతి కుటుంబములోను చాలమంది రాట్టములపై పున్ని (పూలు) దారమును వేడుటవలన జీవనాధారము కలుగుచుండెను. ఎంతటి ముసలికనము వచ్చిన నువ్వద్దులు గూడ నగ్నిగుండమునకు చేరువగ నొకమూల గూర్చుండి నిరభ్యంతరముగ వడుకునూలును కండెలకు చుట్టుచుండివారు. నేను పసివాడనుగా నున్నపుడు ప్రోగుపెట్టబడిన ధారపుకండెలను ముచ్చటగా చూచుచుండువాడను. ప్రతియింటను రెండురాట్టములకు తక్కువతేకుండ పని చేయుచుండెను. చిన్నపిల్లలు నూలును కడికిపువ్వుపకచి కండెలకు చుట్టుటకు సిద్ధపరుచుండువారని వరదప్పవర్తు గారు వివరించిరి. రాట్టపుగాన పని మహా తుష్టుడు తరుమగ బోధించుచుండు విషయమిదియే. (సర్వెంటు, కలకత్తా).

కమిటీని నియమించిరి. బాధ్యతాయుత అధికారేశ్వర ప్రజానాయకులతో చేరి ఈ కమిటీవారు సంస్థానముయొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను గురించి విచారించవలెనని ప్రభుత్వమువారు యద్దేశించిరి కమిటీయొక్క 7 మంది సభ్యులలో ఇద్దరు మాత్రమే అధికారులు, మిగిలిన 5 గురు అధికారేశ్వర సభ్యులలో సభ్యులు. నలుగురు ఈ శాసనసభా సభ్యులు. అన్ని ఆర్థికవ్యవహారములను గురించి వీరువిచారించవలసివచ్చెననుచుండెను. ప్రభుత్వమువారి ఆదాయము దేశముయొక్క విశ్వవ్యవహారమున నభివృద్ధి చేయవచ్చునో, ప్రభుత్వవ్యయభాంషేభాగు లిగి-ఉపేక్షవచ్చునో, వారు నూచింపవలసియందును. కమిటీసభ్యుల తున్నానామతో తమధృవమును నిర్దేశించుచున్నారు. నిర్లక్ష్యము చేయకుండ వారు ప్రతిదినము తమ విచారణను గలుపుచున్నారు. వారిపట్టికే ఆనెక ప్రధానసభ్యులను గురించి విచారించినారు. ఆనెక ప్రభుత్వ శాఖల్యయాంశములను పరిశీలించినారు.

వచ్చే యశ్వయజ్ఞత్రయవరకు సంబంధించినకేఫానుల తాతా-లికనివేదికను ఈనెలలో తయారుచేసి ఉంపవలసినిట్లు ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. కొలదివారములలోగా వారి సంపూర్ణనివేదిక ప్రభుత్వమువారికి పంపబడును. కమిటీవారి విచారణ విచారంగముగ జరుగుతున్నను, వారినివేదికను మాత్రము ప్రకటించవలెనని ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించిరి. ఈ నివేదికమీద ప్రభుత్వమువారు తమకడపటి తీర్మానములను ప్రకటించకముందు, శాసనసభాసభ్యు లీసభలో కమిటీవారి కి ఫారసుల ను గురించి చర్చించుటకు వకాళమియ్యబడును ఈ సంవత్సరమున న కాదాయములో గలిగిన లోటును భర్తీ చేయుటకు భిక్షణమే ఉపాయములను వెదకవలెను. ఇకమీదట ఎన్నటికి లోటు గలుగువండ చేయవలెను. ఆదాయమునకు వ్యయమును సరిపెట్టుటకు వీలగునో కాదో నేనిప్పుడు చెప్పాలను. మన వ్యయభారమును తగ్గించి అంతిమయోజన ముడదు. తత్ఫలితముగ భనకవ్యయ తొలగ నేరదు. ఆదాయము పెక్కున చేయవలెను. ప్రతినిధులసభ, శాసనసభ ఈవిషయములో ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడవని నేను తలచుచున్నాను.

ఈఫారసుల నాచరణలో పెట్టుటయందు నాకుసహాయముచేయుట కొక ప్రత్యేక అధికారిని పట్టి ణమే నియమించవలసి నట్లు తీర్మానించబడినది. ఇట్లు చేసినయెడల అనవసరగునాల స్యము లేకుండ వారికిఫారసులమీద చర్యకైకొనబడును.

మాతనసంస్కరణములను ప్రవేశ పెట్టుట.

మైసూరు సంస్థానపు ప్రభుత్వములో మాతన సంస్కరణములను ప్రవేశ పెట్టుటకు గురించి నేను కొంచెము చెప్పవలసి యున్నది. దీనిగురించి ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నట్లు సర్ కాంతరాజు ఉర్సుగారు కొంతకాలముక్రిందటమితోహాధిగ బలికియుండిరి. అతపర్యాయము ప్రాతినిధ్యపుసభసమావేశమైన తరువాత ఈవిషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారు ఇంక చాలవరకువిచారించిరి. అంగ్లేయులపరిపాలననుక్రిందనుండే భారతదేశము ప్రవేశపెట్టబడినమాతనసంస్కరణముల అసభ్యమును బట్టియు, ఈసంస్థానముయొక్క ప్రత్యేకపరిస్థితులకు బట్టియు ఈవిషయము అలోచింపబడుచున్నది. సామాన్య విచర్చకంటె ఈసమస్యపరిష్కారము చాల కష్టతనమై యున్నది. సభ్యులకు కడపట పరిష్కరించుటకు మునుపు ఈవిషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారి గాక అధికారేశ్వర ప్రజానాయకులు గూడ అతిబాగ్నత్యో వివరముల నన్నిటిని పరిశీలించవలసి యుండును.

మైసూరురాజ్యములో ప్రవేశపెట్టవలసిన సంస్కరణములను గురించి ఇద్దరు ప్రజానాయకులు-వారిరువులోనొకరు మనశాసనసభాసభ్యులు-తమ అభిప్రాయములను స్పష్టముగ ప్రకటించుట అభినందనీయము. ఇతరుల కేటలుగూడ ఇట్లు చేయువలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. సర్ కాంతరాజు ఉర్సుగారు చెప్పి-ట్లు ప్రాతినిధ్యపుసభ దేశరాసమావేశములోపల ఈసంస్కరణముల నివేదిక తయారుగునట్లు నాకు లోచించు. ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయము గాన తొందర పడకుండ బాగ కూక తో మెలకవలెనని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి.

ఇంక కొన్ని నెలలవరకు ప్రభుత్వమువారు ఆర్థికముసాధ్య పరిష్కారమువందు ముగిసి కేలుచుండురు. సంస్కరణముల విషయమునగురించి ప్రభుత్వమువారుయోచించుచుండురుగాని అట్లో బరు సమావేశమునకు ఈసంస్కరణములవిషయమై ప్రభుత్వము వారేమియు తీర్మానించవలరు.

మహానీయురాలా, ప్రకృత తరుణమున మనకు కొన్ని కష్టము లుద్దము తరుణగున్నది. మనము నిరసాగ్రహముల విశ్వాసమును గలిగియుండి, సహకారము సదాసమయంలో కృత నిర్వహణమై పనిచేసినయెడల, మనకష్టముల నన్నిటిని జయించ గలము.

దయనను నిరూపించినందులకు సంతసము. కాని, నిర్బంధవిధానమునకు ప్రజల అంగీకార మేమాత్రమయిన కలదా? జాతీయవాదులమారు యటుండ మితవాదులు సయితము నిర్బంధవిధానము పనికిరాదని స్పష్టముగ తెలిపియుండలేదా? నిర్బంధవిధానము నిక యంగీకరించినవా రెవరు? సామాజ్య శాసనసభలో ఒరిగిన చర్చవలన, ప్రభుత్వపద్ధతికి భారతీయు లనుకూలముగ నున్నటుల, రాజప్రతినిధిగాను కనుగొనిరి. సామాజ్యశాసనసభ, ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించుట లేదనియు, శాసనసభ్యులను అధికసంఖ్యాకులు బహిష్కరించి రనియు, రాజప్రతినిధిగాను ఇంకను గ్రహింపలేదు గాబోలు! సామాజ్యశాసనసభయం దయినను, ఎన్నడగిన ప్రముఖులు పలువురు నిర్బంధవిధానము ఎంతమాత్రము బనికిరాదని హెచ్చరించి యుండలేదా? నిర్బంధవిధానమును ఏ పక్షము వారును అంగీకరించియుండలేదు. ప్రజాసామాన్య మిందుకు సుముఖులుగ నున్నారనుటకన్న విరుద్ధముండబోదు. ఇంకొక సంగతిని రాజప్రతినిధిగారు సూచించిరి. సహాయ నిరాకరణవాదుల కోర్కెలు. ఆచరణలోనికి వచ్చుట దుర్లభమని మితవాదులు తలచినను సహాయ నిరాకరణోద్యమము జాతీయాశయముల మూలమునను, మహమ్మదీయుల మతభావముల మూలమునను పెరుగుచున్నదనియు, నిరాకరణ కార్యక్రమము నవలంబింపని వారుగూడ ఈభావములచే ప్రేరేపితు లగుచున్నారనియు, రాజప్రతినిధిగారు తెలిపిరి. నిజము నొక్కమాత్రమైనను, వీరు గ్రహించినందులకు సంతసింపవచ్చును. జాతీయాశయములు సఫలము గాకుండుటచేతనే, నిరాకరణోద్యమమునకు బలముగలుగుచున్నదనుట నిశ్చయము. నిరాకరణోద్యమ ప్రయోజనమును తగ్గింపవలయు ననిన, ప్రభుత్వమువా రవలంబింపదగిన మార్గ మేమి? నిర్బంధముల ప్రయోగ మెంతమాత్రముగాదు. జాతీయాశయములను సఫలపరుచుటయే, ప్రధానధర్మము. ప్రభుత్వమువారింతవరకు ఈవిషయముపై తమదృష్టి సంతగ నిగుడింపక, లా, ఆర్డరుల సంరక్షణముచేర నిర్బంధములను విధించుటకు బూనుకొనిరి. తా మవలంబించిన పద్ధతి సహనమును కనుబటచుచున్నటుల, సిజ్కోహోవర్గము వారికి రాజప్రతినిధిగారు సూచింపవచ్చునుగాని, దానిబాధలను స్వయముగ ననుభవించుచున్న భారతీయులను వారు నమ్మింపజాలరు.

మైసూరు: రాజ్యాంగసంస్కరణములు

మైసూరు శాసనసభయందు మొన్నటిదినము క్రొత్తమంత్రియగు ఏ. ఆర్. బెనర్జీగారు ప్రసంగించుటలో, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి కొంత నడిముచ్చటించిరి. ఈవిషయమునుగూర్చి మైసూరు ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారనియు, బ్రిటీషు ఇండియాలో గలిగిన అనుభవమును, మైసూరు సంస్థానపరిస్థితులను అనుసరించి విషయమును పరిశీలించుచున్నారనియు, వీరు నుడివెరి. పైకి కనుపించినదానికన్న, ప్రశ్నలు సంక్లిష్టములుగ నున్నవట. అందుచే ప్రభుత్వమువారేగాక, ప్రజలుగూడ ఇందునుగూర్చి బాగుగ విచారింపవలయునని బెనర్జీగారు గోరుచున్నారు. కడుజాగ్రూతతో ముందుకు నడువవలయునని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కుండు పనితోందరలచే అక్టోబరు మాసమువరకు, ఈవిషయమై ప్రకటనము గావించుటకు వీలుండదన, బెనర్జీగారు తెలిపిరి. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల వివరము లెంత క్లిష్టముగ కనుపించినను, సూత్రమును గ్రహించుచో చిక్కు లెవ్వయుగనుపింపవు. ప్రజలకు నిజస్వపరిపాలనము నొసగవలయును. వారికి కోశముపై పూర్ణాధికారము

జాతీయ దీ

రేపటితోము

స్వరాజ్యస్థా

కాంగ్రెసునందు సభ్యుల కేర్పడు
ఖద్దరు ప్రతీకమును స్వీకరింపును అశి

అస్పృశ్యతను

రేపు (13-వ తేదిని) హరి

జలియన్ వాలా బాగు వీరుల

గాంధీమహాత్ముని, నా

నొసగవలయును. లేనియెడల, ఎన్ని సంస్కరణ నిచ్చినను నొక్కటియే. మైసూరు ప్రభుత్వ వారు, బ్రిటీషు ఇండియాలో ప్రసాదించబడిన ప్రయోజన రహితముగు సంస్కరణముల ననుసరింపజనదు. ధైర్యముతో ముందుకు జనుటకు, మైసూరు సంస్థానమున కెక్కుడువీళ్లు గలవు. మందగమనమున కవసరములేదు. మైసూరు ప్రజ లీ విషయమై తమ యభీష్టమును స్పష్టముగ తెలిపి, ఇష్ట కాన్మార్గస్థితిని త్వరలో బడసెదరుగాక! మైసూరు రాష్ట్రము ఇతర రాష్ట్రములకు మార్గదర్శక మగుగాక!

ద్వంద్వార్థము

స్వరాజ్యమునకు రెండు ఆర్థములు గలవని, వంగదేశపు క్రొత్తగవర్నరుగ లిట్టను ప్రభువు గారు నుడువుచున్నారు. స్వరాజ్యమునకు క్రమబద్ధ స్వాతంత్ర్యమని యర్థముగలదట. రెండవ యో ప్రత్యేకజాతీయ స్వాతంత్ర్యము. రెంటిని న్యయము జేయుటకు వీలులేదట. మొదటి పూర్వక మనియు, రెండవది వినాశకర మనియు, తాము నిర్మాణపూర్వకపద్ధతిని కొనసాగించుటలో యూరపియను సంఘమువారి సహాయము పై నాధారపడిన మనియు, వీరు సూచించిరి. లిట్టను ప్రభువుగారి నిర్వచనముల భావ మేదియో గోచరించుట లేదు. వినాశకరమగు నటుల నుండనిచ్చి, నిర్మాణపూర్వకమును దేశమున కెటులచెప్పి ప్రభువుగారు చెలుపలేదు. ఈ స్వయంనిర్ణయాధికారమును వార్లమెంటు సభవారి యనుగ్రహ హిందూదేశ మాధారపడి యుండెనునా? పదజాలముచే, హిందూదేశ ప్రజలుచుట అసంభవమని మాంటాగూరి పరిపాలనము తేటపరచినది. మాంటాగూరి యజ్ఞాన మునకు మూలకారణమిదియే. వాక్కింద ప్రభుత్వ సహాయ కార్యదర్శిగ శిక్షితు లయిన లిట్టను ప్రభువుగారు మాత్రము, అట్టి మార్గము నవలంబించి విజయము బడయగలుగుదురా?

శాసనము

శ్రీనివాసశాస్త్రి

లకు, మ్యాంబియో.

దేశమున క్షీణింపిరి

రియల్ కాన్సిలు

జెనోవా సమావేశము

ఫ్రెంచ్ గార్డ్స్ యొక్క నెత్తుకొనబడుట

బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు

ఏప్రిల్ 10:—బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య ప్రతినిధులందరూ జెనోవాలో బ్రిటిష్ ముగ్గులను గలిసి నిలిచి, సమావేశము నందు చిత్తుపబోవు అధికారియగు గురించి సంగ్రహించుటకు సామ్రాజ్య ప్రతినిధులు ముందు సమావేశమగుదురు.

వార్తాపత్రికలు

జరిగిన విషయములనుగురించి నివృత్తపాత్రముగ ప్రకటించుటకు వార్తాపత్రికలు సాధ్యమైంతవరకు ప్రయత్నించుచున్నవి. ఆమెరికనులు సభయందు పాల్గొనకపోయినను పరాసు వారు చాల మరతులను నియమించినను సమావేశము చాల జూర ప్రదము బహుశాని లిలమమన్నాడు. రష్యను ప్రతినిధులను జర్మను ప్రతినిధులను విశ్రవందలి ప్రతినిధులతో గానీ చర్చించుట కిదియే మొదటితూరి సమావేశమునందు చుట్ట నుండుటల మట్టును 84 వాటియప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు కూర్చొని చర్చలు గావించుదురు. యూరపునడు బాధనియూ ప్రభుత్వము నింకను అంగీకరింపబడక పోవుటచే సమావేశమున కాహ్వానింపబడలేదు. యూరపునకు సంబంధము లేకయే సమావేశమున హానింపబడిన ప్రభుత్వము జపాను, బ్రిటిష్ అధినివేశములు గౌరవే.

అధ్యక్షుని నియోజనము

ఫ్రెంచ్ గార్డ్స్ (ఇటాలియను) సమావేశమున కధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. సమావేశమున పాల్గొనినవారు తేల్చు సమావేశ సిద్ధాంతముల సంగీకరించిన ట్లొచుటకుని అధ్యక్షులు ప్రథమమున ప్రకటించుదురు.

సమావేశమునకు పూర్వము సభ నేర్పాటు చేసిక ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు చర్చనీయాంశములను గురించి ఆలోచించుటకు సమావేశ మగుదురు.

వివిధరాష్ట్రముల సమత్వము

సమావేశమునందు సాల్వానురాష్ట్రములవా రందరూను సరిసమానులుగ పరిగణించవలెనని ప్రథమసమావేశమున మిశ్రమండలివారు ప్రకటించిరి. రష్యాజర్మనీలను సమానులుగ పరిగణించుట లేదని పరాసువారు తీవ్రముగ నెదిర్చిరి.

ఈ సమావేశము అంత్యసందేశముల వంపుకొనుట కుద్దే ఘడలే దనియు, జర్మనీ రష్యాలు తేల్చు సిద్ధాంతముల నంగీకరణ యెడల వానినిగూడ తమలో చేర్చుకొన వలయును లేనియెడల సమావేశము వ్యర్థమగుననియు లాయడు బార్రిగారు నుడివిరి. జపాను ఇటలీ ప్రతినిధు లిందులకు సమ్మతించిరి. కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట పరాసువారు తీర్మానము సంగీకరించిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

సమావేశ ప్రారంభమున వైసెక్ ప్రధానము గావించు నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి. సమావేశమునకు ర్వమే ప్రేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి పో ప్రతినిధుల స్థానములు సంపూర్ణముగ నాక్రమింపబడిన బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ప్రథమమున భవనము నందు చాల జాగ్రూకతతో ప్రతి ప్రతినిధుడు పరీక్షించుచుండిరి.

బర్లందు వివాదములు

ప్రజాస్వామ్యవాదుల సంఘము

ఏప్రిల్ 10:— సంధియొడంబడికకు వ్యతిరేకు లగు వి రి షు ప్రజాస్వామ్యపటాలముల ప్రతినిధులు డబ్లినునందు తిరిగి సమావేశమైరి. మార్చి 28 వ తేదీ సమావేశమునకన్న ఈ సమావేశమునకు ప్రతినిధు లధికముగ నేతెంచిరి. ఈ సూతన సమావేశమువారు సూతనకార్యనిర్వాహక సంఘము నేర్పరచిరి.

డబ్లినునందు గతదినముననుండి బ్రిటిష్ పటాలములు తిరిగి గస్తీదిరుగుటకు ప్రారంభించెను. ఒడంబడిక ప్రకటింపబడిన తరువాత బ్రిటిష్ పటాలములు డబ్లినునందు గస్తీదిరుగుట కిదియే ప్రథమము.

ప్రజాస్వామ్యవాదుల దౌర్జన్యము

ఒడంబడిక కనుకూలుడు డబ్లినునందు దొకసభ గావించిరి అందు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమంత్రులగు గానన్ కెప్లీ, పోస్టు మాస్టరు వాల్టర్ గా రుపన్యసించుచుండగా ప్రజాస్వామ్యవాదులు ప్లాటుఫారముమీదకు వెళ్లి డెఫిగారిని పట్టుకొని లాకివేసిరి.

డివెల రాగారు

సంధి యొడంబడికకు వ్యతిరేకులు గ నున్న వైసెక్ ల దౌర్జన్యములను గురించి వార్తాపత్రికాప్రతినిధి డివెలరాగారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా వారిట్లు నుడివిరి:— ప్రజాస్వామ్య వైసెక్ లు ప్రస్తుతవిన్నికల విధానము నాపుటకు తేల్చ గత్యంతరములేక ఇట్లు రావించుట న్యాయముగనే యున్నది. ప్రస్తుత రిజిస్టరు ననుసరించి యెన్నికలు జరిపినయెడల సభ్యులలో నానామమును చేర్చుటకు నేనంగీకరింపను.

స్పీర్మను వదలుట

గ్రీకు వైస్యములు తిరస్కరించుట

ఏప్రిల్ 10:— అసియా మైనరనువలె గ్రీకు నేషనలు డిఫెన్సు కమిటీవారు స్పీర్మను గ్రీకులు వదలివేయరాదని తీర్మానించిరి. వీరికి తనసమర్థి విశేషముగ గలరు. ఈ కమిటీ యందు వెనిజిస్టు కమ్యూనకు జెందిన సైనికాధికారులును గ్రీకు సీకాధిపతులును, జమిందారులు గలరు. వీరు స్పీర్మను వదలివేయరాదనియు చివరవరకును పోరాడవలెనని పట్టుబట్టిరి. సైనిక పటాలములలో ననేకము ఈ పక్షముకే జెందియుండెను. అసియా మైనరనువలె గ్రీకులందరూ తమతమ గృహముల కొరకును కుటుంబములకొరకును తుదివరకు పోరాడవలెను తురుష్కులకు లొంగరాదనియు వీరు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ మొర

ఏప్రిల్ 10 — సప్తపరిచారసంఘమువారికి జర్మనీ వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నీక్రిందివిషయముల దెలుపుచున్నారు— డిసెంబరుమాసమునండి మార్చి-ధర తగ్గెను. అందుచే జర్మనీ యందు జీవితవ్యయము హెచ్చెను. కాబోవునెలలలో జర్మనీ వారు ఆహారపదార్థములను దిక్కుమత్తే సేవించునని యుండుటచే జర్మనీయందుకేజవు సంభవించునని భయము నున్నది. జర్మను నాణెములసిటి ఇటులనే యున్నయెడల విదేశములందు మార్కెట్ ధర కూడ్యమగును. జర్మనీ దివాళాదీయకుండినయెడల విశ్రమండలి వారికే లాభము. జర్మనీ లభికపరిస్థితులును అభివృద్ధిచేయుటకు విదేశములందు ఋణములొనర్చుట యొక్కటియే మార్గము.

చైనాయందు నల్లమందువ్యాపకము

ఏప్రిల్ 10:—జె. ఎస్. హెల్పు అను చైనాయందు లి ఒక మిషనరీ మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికయందు డిల్లు వ్రాయుచుండెను.—ఇటీవలలండనునందు జరిగిన నల్లమందు నిరోధక సమావేశ సందర్భమున హోచిన్ సూగారు, చైనాయందు రహస్యముగ దప్ప నల్లమందు వాడుట నశిచిపోయెనని దెలిపిరి. ఇది సత్యము గాదు. చైనాయందెవో కొన్ని ప్రదేశములందు తప్ప నల్లమందు బహిరంగముగ యుండెడి వాడెబడుచున్నది. దీనిని గవర్నరు నిరోధించుటకు మారు రివిన్యూ నభివృద్ధి చేయుటకు గాను ఇంకను అధికముగ ప్రోత్సహించుచున్నాడు. కొలదికాలములో నే ఈదురలవాటు ఇదివరకువలె నధికమగునని వీరుదెలుపుచున్నాడు.

లేదనియు నుడివెను. పరస్పరసమ్మతమే ప్రపంచమును రక్షించుటకు సాధనము పరాసువారు ప్రపంచమునకు నాయకత్వము వహించుటకు ప్రయత్నించుట లేదు. పరాసువారు శాంతికాములు. శాంతికి శ్రంగము కల్పించుట తునిన వారికి పరమద్వేషము. సమావేశమునకు పూర్వము అధికవిషయములూ దందరికిని గలపి యొక నూత్రమును నిర్వచించుటకు వీలులేకపోయెను. అందుచే యెవరికి సాధ్యమైనటుల వారు అధిక పునర్నిర్మాణమున బోడ్డుడు టుచిరి.

పి.ల్ ఆనెనుమెంటు విధించుటయు క్రమమయిన అక్షిప్తచేసి
నను నిరాకరింపబడినవనియు ఇట్లెందరో నారయితులొకరు లే
ద్యుచున్నారనియు, వెంటనే రయితుల పాలిటి రవులబ్ సయి
నిక కానములనంటి అన్యాయపు డెల్టాకానములను తొలగించి
దిక్కుగల దివాణమును పేరొంది మా మాగాడి మెట్టు క్యరసా
యము లభిస్తున్నందుమార్గము లరయునలెనియు, కిండ్లొక
నయి ప్రకాప్రభువుల క్షేమము గొరిన నన్నుడిగినచో తగునలహ
నియ్యగలననియు రయితుల తరపున మనవిచేయు (మండ చినిసెం
కయ్య, చేర్రేక్క ఎడ్లొడ్ల ఆసోసియేషన్, బండమాడి, పొన్నూ
రుపొన్ను గుంటూరుజిల్లా.)

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 12-వ బుధవారము.

జిల్లా నుండి సంగ్రహించిన	గ్రేడ్ 24 గంటలలో	గ్రేడ్ 24 గంటలలో	గ్రేడ్ 24 గంటలలో	గ్రేడ్ 1-వ తేదినందు	గ్రేడ్ 1 తేదినందు
విశాఖ నుండి	98.1	77.7	...	0	...
పాట్ల జేరు	88.2	77.7	...	0	0.87
సిద్ధపుర ద్వీపము
దేవులపల్లి ద్వీపము	86.4	80.0	...	0	0.07
సాగర ద్వీపము	96.5	75.7	...	0.08	0.80
గోపాలపురి	87.2	75.4	...	0	0.17
కోరాట్ల	96.2	64.8	0.02	0.12	...
విశాఖపట్నము	92.1	77.8	...	0	0.17
కాకినాడ	88.9	76.0	...	0	0.17
మచిలీపట్నము	92.3	74.2	...	0	0.14
గుంటూరు	97.8	75.1	...	0	0.26
నెల్లూరు	98.9	75.5	...	0	0
మద్రాసు	92.5	76.9	...	0	0.15
కడపూరు	91.8	78.2	...	0	0.03
నాగపట్నము	92.8	75.9	6.07	0.07	0.07
పాంబూ	90.4	78.8	...	0	0.71
ట్రెంకోవరీ	83.6	74.8	2.52	0.52	...
కోళంబో	88.7	71.1	0.56	8.89	3.28
తిరువేంద్రము	88.0	76.0	0.26	1.81	1.83
కొచ్చిన్	91.5	74.4	0.68	0.76	1.46
కాలిక్టు	92.0	80.5	...	0	0.83
మంగళూరు	93.1	78.8	...	0	0.16
మేర్కాత	85.1	64.5	...	0	0.75
కార్వార్	91.8	78.4	...	0	0.40
రత్నగిరి	88.4	75.9	...	0	...
బొంబాయి	89.2	76.4	...	0	0
హైదరాబాద్	97.2	72.2	...	0.26	0.43
రైచూరు	98.8	79.3	...	0.54	0.26
అనంతపురము	100.3	76.1	...	0	0.10
కర్నూలు	101.3	76.7	...	0	0.20
కర్నూలు	101.2	76.4	...	0	0.16
కడప	103.2	77.0	...	0	0.03
హన్మంతపేట	9.3	62.2	...	0	0.45
నెంగునూరు	93.8	67.8	...	0	0.82
కోడయకల్	71.4	48.2	...	0	1.78
ఉదకమండల్	72.0	50.7	0.05	0.05	0.81
కోయంబత్తూరు	98.0	76.3	...	0	0.85
యేలూరు	98.0	74.4	...	0	0.20
నీలము	99.0	74.6	...	0	0.59
తిరుచనాపల్లి	100.8	78.1	...	0	0.14
పరక్కోటై	95.1	78.1	...	0	0.56
మధుర	98.0	78.6	...	0	0.59
తిన్నవేలై	0.85	0.05	0.56

సర్కారులు:—కొన్ని ప్రదేశములందు మబ్బులుగలవు. ఆర్ధిక సాధారణముగ నుండెను. వేడిమి తగ్గెను. కోరాట్లపట్నము 12 సెంటిగ్రేడ్లము గలదు.

దక్కను:—మబ్బులొకమాదిరిగ గలవు. ఆర్ధిక అధికము. వేడిమి తగ్గెను.

కర్ణాటకము:—మబ్బులొకమాదిరిగ గలవు. ఆర్ధిక తక్కువ. వేడిమి హెచ్చెను.

కాశ్మీరు:—మబ్బు లొక మాదిరిగ గలవు. ఆర్ధిక తక్కువ. వేడిమి హెచ్చెను.

దక్షిణము:—మబ్బులొకమాదిరిగ గలవు. ఆర్ధిక కొన్ని ప్రదేశములందు తక్కువగాను మరొకొన్ని ప్రదేశములందుగలదు. వేడిమి తగ్గెను. వానపక్షమునందు 7 సెంటిగ్రేడ్ల తిరునాళ్ళియొక్క 85 సెంటిగ్రేడ్ల వర్షముగలదు.

కర్మచూరము:—మబ్బు లధికముగగలవు. ఆర్ధిక అధికము. వేడిమి తగ్గెను. కొచ్చిను, తిరువేంద్రములందు వర్షమును గురిసెను.

మైసూరు కూర్మ:—మబ్బులొకమాదిరిగ గలవు. ఆర్ధిక మామూలుగనుండెను. వేడిమియందు మార్పులులేవు.

హైదరాబాదు:—మబ్బులొకమాదిరిగ గలవు. ఆర్ధిక అధికము. పగటివేడిమి 81 డిగ్రీలు హెచ్చెను.

బొంబాయి:—మబ్బులులేవు. ఆర్ధిక సాధారణముగ నుండెను. వేడిమి స్వల్పముగ హెచ్చెను. పోలవరమునందు 59 సెంటిగ్రేడ్లము గురిసెను.

పశ్చిమప్రాంతములు:—మబ్బులధికముగ గలవు. ఆర్ధిక సామాన్యము. పగటివేడిమి స్వల్పముగ హెచ్చెను. ఉదకమండలమున 5 సెంటిగ్రేడ్లము గురిసెను. అచ్చలపట్ట వర్షమును గురిసెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యము.

వాతావరణ కార్యజ్ఞము.

తామర, తీటు, గజ్జిక మంచిది డబ్బీ - 3 0-6-0 మాత్రము.

రాజరాజి గుర్తుల తామరలెము పూలినాకము లగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది.

అనేకయెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాట వ్రాసియున్నారని అమ్మతొననము డిప్, బొంబాయి లేక మద్రాసు.

బంగారీదేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమ్మకమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

డైరెక్టరులు:— డిప్టీ, జే. జి. జి. వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 ఆగ్నియన్ వీధి, డక్కా.

ప్రాంతీయ:—కలకత్తా 212 బా బజారు వీధి, 155-1 అప్పల చిట్టూర్ రోడ్డు (పోవబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబజారు) భవానిపుర 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మై మెన్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాశీ, ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుర్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

(1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకామము (3) పరీక్షతో తేటవిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (నాన్) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ కాల్యండురు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము సాధించు విధము. (హాస్యయోగము యిహా) ముద్రాపత్రము 1-కి ధర రూ 4; జ్యోతిషశాస్త్రం (జ్యోతిషశాస్త్రం) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; తరవాద్యము బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవనప్రాసన సేద 1-కి రూ 4.

చివరిచూడుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధోషధముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయవార కర్మమూత్రలక్షణ గుణములు వాకును వావర్తకు వచ్చు రోగులకు అతిప్రతికరము నున్నది.

కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్ కెబజారువీధి రంగూరు, బర్మా.

లోకామయవార కర్మమూత్రలు జనులకు గలగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును.

250-300 మాత్రముల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.

మెదడు దుర్బలము, ముఖ, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, అకలితేకుండుట, కాంతిహీనత, గల్యము, మూలరోగము, స్వప్నద్రవ్యము, శిశువులనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధిక్రమ నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.

ఇది మానవకోటికి గొప్ప వర్ణప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

ముఖ్యకమింపు:—మా కాలాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 321 కంబుకెట్టివీధిలో మా ప్రాంతీయ కేరవియోజ్ఞము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్థులు మద్రాసు ప్రాంతీయండి పంపబడవు.

(954) సాశ్వత వెంటకటాచల పండితులు శ్రీశీతారావువ వైద్యశాల మైసూరు.

ప్రచండమైన ఈ ఉష్ణ కాలమునందు దేహమునున్న ముఖ్యముగ మెదడునున్న చల్లగపెట్టుటకు

భృంగామలక తైలము

అనే స్నాన తైలము చాల ప్రసిద్ధి చెందినది.

కండ్లనుంటు, వాస్తవములదాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలోపయోగమువల్ల వెంటనే నివృత్తి యగును. మెదడుకు చాల చలనముచ్చును. చర్మము మృదువుగాను, చల్లదిగాను, ఆరోగ్యముగాను అగుచున్నది. వెంట్రుకలు ఆకాలములో తెలుడగుట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తించును. మూర్ధానరము మొదలయిన తలనొప్పలు, తలచుట్టుట మొదలైన వికారములున్న నివారణ మగును. అనేక ఆయుర్వేద - ఆంగల వైద్యక్రేస్త్రులవల్ల ఈ తైలము శ్లాఘింపబడి యున్నది. దీప్తిమా బొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాశ్రమము ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యకలానిధి సుపాదకులుగాను నుండు

ఆయుర్వేద భూషణ పండిత యం. దురైస్వామి ఆయుర్వే. డి. పి. కే. పి. సి.

వారిచేత ఈతైలము తయారుచేయబడినది 4000 సీసా 1-కి రూ 1-4-0. తపాలాఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము.

ఆర్యభౌషధశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

ఇ నా న థే లే

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒక మోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ప్తా

తిమురువాయువు, యూరిక్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటికి తగిన దివ్యోషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్ట్ - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు. (25)

వృత్తాంతలేఖలు

సుబురిజిహ్వాగ్రు రాజనామా
(ఒకవిలేఖరుడు)

పాలకొల్లులో సుబురిజిహ్వాగ్రు శ్రీయత శ్రీపాద్య వేంకటాచార్యులు గారు గాంధీయజ్ఞాన నిర్వహణకు తమ యశస్వతీని జూపుచు యుద్ధాచార్యులమును కనిపి. వారు 12 వత్సరమునుండి భూయపు సుబురిజిహ్వాగ్రు నున్నారు.

తెనాలి

(ఒకవిలేఖరుడు)

జాతీయవారము

ఏప్రిల్ 9:—జాతీయవారము మొదటి దినము 6 తేదీ మావట్టణములో భజనతోను, ప్రార్థనతోను, ఉత్సాహముతోను జరుపడి. ఉపవాసమును వీక్షిత ప్రతివారును ఆచరించిరి. గ్రామములో జాతీయ వారమును ప్రజలు ఆచరించి తెలిసిన పనులను గురించి ప్రకటనలు అచ్చుత్తివి గ్రామములో పంచిపెట్టబడినవి. ఇద్దరు ప్రతియింటికి తిరిగి అమ్మచున్నాడు. కాంగ్రెస్ సంఘములో సభ్యులను చేర్చువని మరుగుగా జరుగుచున్నది. తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి డబ్బు వసూలు చేయబడుచున్నది.

స్వరాజ్య కార్యస్థానము సోదాచేయటం.

6 వ తేదీ పోలీసు సబ్ కలెక్టరు గారు సాయంత్రము 5 గంటలకు వై కాంగ్రెస్ స్థానమును సోదాచి కాంగ్రెస్ సభ్యుల రిజిస్ట్రును చికిడుబుక్కులున్నా, ఇతర రికార్డులను తీసుకొని వెళ్లిరి. సోదాచేయటము ముందు సబ్ కలెక్టరుగారు తమ చుట్టును వాయిదాలు సోదాచుకొనిరి. ఈకోజు స్వరాజ్య ఆఫీసుమీది జండానున్నా తిలక్ గ్రంథాలయముమీది జండా యున్నా పోతీసువాటిచే కొనిపోబడినవి. వారంటుచూపమని ఆడగా చూపవలసిన అవసరము లేదనియు, ఆటంకపచిన బలవంతముతో తీసికొని పోడుననియు చెప్పిరి. పట్టణములో కాంగ్రెసుగానన్నది. వై రెంటిమీదను తిరిగి జండాలు నిలిపిరి.

తెనాలి

(ఒకవిలేఖరుడు)

ఏప్రిల్ 9:—ఈనెల 6 వ తేదీని జాతీయవార ప్రారంభదిన మగుటచే మా గ్రామస్థులు ఆగోజున ప్రాతఃకాలము 5 గంటలకు శ్రీరాములు వారి పఠమున్నా, తిలక్ గాంధీ మహాత్ముల పఠములు ఒక విమానములో పెట్టి వూరేగింపు భజనచేసి పూజకు బైటనున్న పురుషోత్తేశ్వరమున చిన్నవారు పెద్దవారు వచ్చిన వాతావస్థను స్వాగతముచేసుకొని తిరుగుడలలో కొన్ని తేవాలములకు వెళ్లి ప్రార్థనలు సలిపి యిదిమిది గంటలవరకు యెవరియిచ్చకు వారు వెళ్లిరి. చాలమంది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వుపవాసములు వుండిరి. సాయంత్రము 5 గంటలు మొదలు 8 గంటలు వరకు శ్రీ ఉత్పన్నసేహ స్వామివారి ఆలయములో సంగీత కాలక్షేపము చేయడమయినది. తదుపరి ఫలహారములు అయిన పిమ్మట 9 గంటల నుండి 12 గంటలు రాత్రి వరకు స్వరాజ్య (గాంధీ) భజన జరిపిరి.

7, 8 తేదీలలో ప్రాతఃకాలమును కొందరు అసహాయవాదులు మేలుకొలుపు పాటలుతో గ్రామమంతా తిరుగుచుండిరి. 8 తేదీ ప్రజలకుం పది గంటలకు గ్రామముననువారు, యద్దరు పోతీసుకానిజ్ఞులు బయలుదేరి దండోరా వేయిస్తూ మొనెల 6 తేదీ మొదలు 14 తేదీ వరకు బహిరంగ సభలు చేయకూడదనియు, దుశాసనములు మాయపని చెప్పకూడదనియు, బళ్ల వాళ్ళకు కూలివాళ్ళకు, యెట్టివిధమైన బోధనచేయ కూడదనియు, స్వరాజ్య భజనలు చేయకూడదనియు, యెట్టివిధమైన వారతాళమును జరుపకూడదనియు, చెప్పినారు. ఈ వైచెప్పిన వాళ్ళములన్నీ జిల్లా కలెక్టరుగారి ఆనుమతి ప్రకారం తెలియ జేయడమైనదని చెప్పినారు.

తూర్పుఇండియా రైల్వేసమై

అసన్సలనందలి కాశ్మీరులుకూడ ఏజంటు ప్రకటించిన వరకుల సంగీకరించి పనులను చేయచున్నారు. పనుల యందు చేరనివారు రాజనామా ఇచ్చినవారుగ పరిగణింపబడుదురు కాని దీన్ని సు చేయబడదు. అసన్సలనందలి పనివారు చేయచున్నందున సమై అంతమొందినదని చెప్పవచ్చును అని రైల్వే ఏజంటు ప్రకటించుచున్నాడు.

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరుని నుండి)

జాతీయవారము

నరసాపురం, ఏప్రిల్ 10:—అరవతారీకున జాతీయ వారము ప్రారంభించబడినది. శ్రీయత ఎట్టమిల్లి మంగయ్య గారు ఈతాలూకాలో తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి డబ్బు వసూలు చేయుటకుగాన వచ్చియుండిరి. మా గ్రామములో ఇంతవరకు కొమాండూరి శేషచార్యులుగారు రు 100 లున్నా కామవరపు వెంకట్రామయ్యగారు రు 50 లతోను ప్రారంభించిరి. ఆగోజున బహుళలో కథయొకటి జరుపుటకుకూడా ఏర్పరుపబడినదిగాని ఆగోజు శ్రీ గ్రామమును యగుటచేసి వీలలేకపోయినది. ఆగోజున మా గ్రామములో కొందరు ఉపవాసముకూడ నుండిరి.

గవ్వ మెంటు బాలికాపాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో శనివారముగోజున నూమూలుగా ప్రతి సంవత్సరము జరుపబడే జహుమతులను పంచిపెట్టుట రాజగో పాలయ్యగారి యజమాన్యమున జరిగెను. ప్రధానోపాధ్యాయుల రిపోర్టును నూమూలుగా గవ్వ మెంటువారు పంపి జహుమతులు డబ్బులేమిచేత ఈ సంవత్సరము పంపలేదనిన్ని పాఠశాలకు ముందు దక్షిణపుగారి కడ్డముగానున్న ఇండ్లని కొనుటకు నిశ్చయించబడినప్పటికిని డబ్బులేదని యీ సంవత్సరము దానినికూడా నిలిపివేసెట్లున్నా చెప్పిరి. చాలా విచారకరమైన సంగతి. గ్రామస్థులు వేసిన చందాలు నూరురూపాయలకు మించినవి. ఆ దుచేత జహుమతులు విరివిగానే యివ్వబడినవి. రూపాయలుగాక ఇతర జహుమతులకేటలు ఇచ్చుటచేత పిల్లలకు చాల ప్రోత్సాహకరముగానే యున్నట్లు కనబడినది. ఈ సంగతులన్నిటికన్న కొద్దిమంది బాలికలు కద్దరు బట్టలనే పూర్తిగా ధరించినట్లు కన్నుల కానందమైనది. ఈ సంవత్సరము ననే, తాడిమేటి నూర్మప్రకాశరావుగారిచేత యుపన్యాసము ను గురించి కొద్దిగా చెప్పలేనియున్నది. యీ గ్రామములో దారము వట్టుపనిని యింటికద అనేకమంది బాలికలు తీరుబడిని పట్టిచేసి డబ్బుసంపాదించుకునే ఆలవాటు ఉన్నది. ఈ ఆలవాటుచేతనే బాలికలకు కండ్లు జబ్బుచేయుటకూడ సంభవస్తూ ఉన్నది. ఈసంగతి వారు ఉపన్యాసములో చెప్పుచు అట్టి ఆలవాటుకు మానుకొని నూలువదుకుట దేశారోగ్యము గనుక దాని నవలంబించవలసినదని బాలికలను కోరి. ముఖ్యముగా తిరుబడినిపట్టి మా గ్రామములోని శ్రీలున్న వాటికొనియు నూలువదుకుట మాత్రమే అవలంబించి వచ్చేసంవత్సరపు జహుమతుల నందుకొనుటకు వారిబాలికలను పూర్తిగా కద్దరుబట్టలతోనే పంపుటకు శ్రీలున కేసుకూడా చేడుచున్నాను. నూర్మప్రకాశరావుగారి ఉపన్యాసము దక్క తక్కినవి ఇంగ్లీషుభాషలోనే ఉన్నవి. చండీబిడ్డలకు ఇంగ్లీషు ఉపన్యాసము తెందుకోవటం కష్టమైదు. అభ్యుత్థులుకూడా ఇంగ్లీషులోనే శ్రీవిద్యను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ప్రస్తుతపు రాజకీయ పాఠశాలలోని విద్యార్థిధానమునకుగలలోట్లున్న వాటిని సవరణచేయు విధము అను చెప్పిరి. బాలికల ఆలవాటులు అందరిని ఆనందింపజేసినవి.

సబు కోర్టు

ప్రస్తుతము ఏలూరులో యుండే రెండవ సబుకోర్టు జూలైనుంచి మా గ్రామములో యుంచబడుటకు గవ్వ మెంటు వారి ఉత్తరువైట్టు గెజెట్ అగ్రరలయినది. దీనినిగురించి చాలాకాలమునుంచి వారికి ఆలోచనలో ఉన్నది. ఇదివరకే ఆసబుకోర్టుకు మా నరసాపురం తణుకు భీమవరం తాలూకాల వై ఆధికార మివ్వబడినది. కొద్దిమంది తగినవలయును పంపుటయే లోటుగానంపెను. కృష్ణాజిల్లా ఇట్టి ఎక్కడనుండి అందుకు నరసాపురము తప్ప చేరువలయు లేదని చెప్పియుండిరి. అయితే ఏలూరు ప్లీడర్ యాలంకముచేత ఇంతవరకు కోర్టుకు పంపబడలేదు. ఇప్పుడుకూడా ఏలూరు ప్లీడర్ యాకోర్టు తీసివేయవలెను. దీనికి పనిలేదు అని చెన్నపట్నంలో హైకోర్టు జడ్జివో చెప్పవచ్చుట్లు మాకు మర్రమాను వచ్చినది అయితే వాక్కి యీపాటికి ఆ ఏలూరుప్లీడర్ ఉద్దేశములు స్పష్టము గాకమానదని నా అభిప్రాయము.

* * *

(ఒకవిలేఖరు)

ఏప్రిల్ 10:—ఇచ్చట జాతీయవారము వెక్కిరిండుజాతీయసభాసభ్యుల యుపవాసముతో ప్రారంభమైనది. నిన్న జిల్లా కాంగ్రెస్ కాంగ్రెస్ యర్రమిల్లి మంగయ్య, తాలూకాసంఘాభ్యుత్థుడు బేరెచెర్లుబ్బరాజుగారి వచ్చి సాయంత్రము 5 గంటలకు గాంధీవాక్లో సభచేసిరి. మంగయ్యగారు జాతీ

బెజవాడ

(స్వకీయ విలేఖరుడు)

రైలుక్రిందపడి చచ్చుట

ఏప్రిల్ 10:—మాయూరి మహాత్మ్యవీరులు 2 లు గురు 3 తేదీ రైల్వాయర్లుమున బుడమేరు వంతెన మీద నడిచిపోవు ముందగా మద్రాసు మెయింబండి వారివైగా పోయెను. అందులో నిద్దరు తుత్తునియై పోయిరి. ఒకరికి తలపగిలి నది. బతుకుట దుస్తరము. క్రిందికి దురుకుటకలన ఒకడుమ్మాలి ము ప్రాణము దక్కించుకొనెను.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికాకు కలసపోయిన భారతీయులను గూర్చి సి. ఆర్. నాయుడుగారును, వెంకటేశ్వర పెరుమాళ్లు గారును 4 తేదీ సాయంత్రము గాంధీమైదానమునందు జరిగిన సభలో నుపన్యసించిరి. బ్రదుకుటకై దక్షిణాఫ్రికాకు మొట్టమొదట వచ్చిన తెల్లవారు అచటనున్న నల్లవారిలో సమానముగ పని చేసి లాభమును మిగుల్చుకొన సాధ్యపడక మనదేశమునకు వచ్చి గవ్వ మెంటువారిలో నాలోచన చేసి మనదేశీయులను మోసము చేసి అచటికి కూలిపనిచేయుటకై తీసుక పోయినదియు, మా వారు కష్టపడి పనిచేసి వారికి లాభములను సమకూర్చి భాగ్యవంతులనుచేసి, ఆదేశమును నందనవనముగ మార్చినదియు, ఈ పని చేయుచుకొనుటకై మనవారిని పెట్టిన బాధలు కష్టనాశితములనియు, అన్ని కష్టములను సహించి అచటనివాసము చేసెదరు చుకొన్న వనవారిని అచటనుండి సాగనంపుటకై ఆప్రభుత్వము వారు అనేక మాయోపాయములను పన్నుచున్నారనియు, ప్రతిష్ఠిమరుమీద వందలకొది భారతీయులను మోసపుటలను చెప్పి ఈదేశమునకు సాగనంపుచున్నారనియు, యద్ధములో లక్షలకు లక్షల నిచ్చిన 11 వారాధికారాలునహితము దక్షిణాఫ్రికాలో కాలుబెట్టుటకు యోగ్యత లేకుండ వారు చట్టములను చేసికొనిరనియు, అట్టికొత్తలో నచట ఎన్నియోబాధల ననుభవించి సంపాదించుకొన్న హక్కును మనవారును, వారి సంతతివారును గోల్పోవుట మిక్కిలి విచారకరమనియు గనుక మనవారు అచటనుండి ఇవటికి వచ్చి వారిహక్కులను అచట పోగొట్టుకొనుట మిక్కిలి నష్టమనియు, ఇవటికి వచ్చి వారు పనిపాటులు లేక, తిండికి జరుగక ఏకంగానుగో మరల ప్రయాణము గట్టుచున్నారనియు, ఇట్టి దుస్థితినుండి దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులను తప్పించుట మన కర్తవ్యమనియు మన దేశమునుండి యువకులు దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లి మనవారిని అచటనుండి గాంధీ బోధించుట మిక్కిలి అవసరమనియు, అంతులకై తామును మద్రాసుపౌరులు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాస ఆశ్రయంగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగినసభలో కొరియుండి రనియు, తాము దేశసేవ చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారనియు తగినద్రవ్యమును కేశీయులు సహాయము చేయవలెననియు సి. ఆర్. నాయుడుగారు చెప్పిరి.

వెంకటేశ్వర పెరుమాళ్లుగారు వై యుపన్యాసములోని విషయముల నన్నింటిని నిశ్చయమని చెప్పిరి. మనదేశీయులు పాటుపడి ఇతరులను ధనికులను చేయుట చూచి విచారపడెడి ఇచటనున్న ధనికులు, బుద్ధిశాలియ ఆలోచించి దక్షిణాఫ్రికా నుండి తిరిగివచ్చినవారి అనుభవమును ఉపయోగించుకొని భాగ్యవంతులగుట మంచిదనిరి. మనదేశములోనున్న మహానీయులు ఏదేశమునకైనను పేరు ప్రతిష్ఠతీసికొని రాగలరనియు, ఇట్టివారందరు నీవిషయమై యోచించి మనదేశముయొక్క అధికాభివృద్ధికై పాటుపడటం యావశ్యకమని మృదుమధురముగ నుపన్యసించిరి.

తాలూకాబోర్డు

మా తాలూకాబోర్డుకు కట్టమంచి కోరంద రెడ్డిగారిని ఆధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనిరి. తిరు తాలూకాబోర్డుయొక్క వ్యవహారమును చక్కగ పరిపాలించి మంచిస్థితికి తీసికొనిరావలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రతివానికీని సులభముగ తాలూకా బోర్డువిధులను తెలియునటులు ఒక పుస్తకమును వ్రాసి కొన్ని వేల ప్రతులను పంచిపెట్టించినారు.

యవాసర ప్రాముఖ్యతను గూర్చియు అవారముతో చేయవలసిన పనుల గూర్చియు ముచ్చటించిరి.

నిన్ననే తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూళ్లు ప్రారంభమైనవి. న్యాయవాదులు తమకు తగినట్లు చందాలు వేసిరి. మంగయ్యగారు అచటఫిర్కాలో సుమారు రు 100 లు స్వరాజ్యనిధికి వసూలుచేసిరి.

ఏనుగుకాలు (బూరకాలు)

(మదరాసు ప్రభుత్వసంఘమువారిచే

ప్రచురింపబడినది.)

(నిన్నటి తరువాయి)

ఏనుగుకాలు మొదలయినది గుప్తముగా ఏర్పడవచ్చును, మండులు తింటే కుదురుతుందని అట్టి అశబదమైనది. మొదటి అసభలో, రోగము ముదరకుండా ఉన్నప్పుడు, విశ్రాంతివల్ల ను దిండువీధి కాలు ఎత్తిపెట్టి ఉంచుకోవడమువల్లను, నడిచేటప్పుడు పట్టు కట్టుకోవడమువల్లను ఉపశాంతి కలుగవచ్చునుగాని ఈఉపాయములు సరిగా నేర్చుకోకపోయినచో, జ్వరముఅధికముగా కావడమునకును, అవయవములలోను గజ్జలలోను నొప్పి కలుగుటకును, ఏవోవిధముగా కొన్ని మాతృశివులు కారణము; గనుక, వాటి బలమునకు ప్రతిఘటించి నిలిచే శక్తిగోగి కలిగిఉండుటకు టీకాలువేసి సోదాసుచివారు. రోగము అత్యధికముగా ముదిరి పోయినప్పుడు, శస్త్రసాధనములు అవశ్యము అవలంబించవలసి ఉంటుంది.

రోగమురాకుండా నివారణము చేయడము.

ఈ రోగము వ్యాపించే రీతినిగురించి వైని చెప్పినవానిని పట్టి రోగనివారణముకొనను చేయవలసినదని ప్రధానముగా దోమలబాధ పోగొట్టడమే అని నిర్ణయించవలెనుగా. ఈ సంపర్కము విశేషముగా ఉన్న ప్రదేశములలో ఈపని చాలా కష్టసాధ్యమని అంతరూపపుకొన్న నిమాయము. ఈప్రదేశములు పల్లపునెలలు; నీరు పారిస్తూ అక్కడ పెరుపెట్టుతూనే ఉంటారు. అయినా దోమలు పుట్టివెళ్ళవోట్ల ఈపని సాధించి చేయవచ్చును. దోమలు నీటిలో పెట్టెట్టి పెరుగుతవి. ముఖ్యముగానూతులలోను, మురికినీరు చేరినచోట్లను, పాతి చట్టానూ, ఇళ్ళచుట్టూఉన్నకుండలూనూ, బారికలూను ఉంటవి; కొకాయ గొట్టములు పెట్టి, వాటివ్వారా మంచినీళ్ళు తెప్పించడమునకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయలేనప్పుడు నూతులు ఉండకతప్పదు; గాని, అవి తగినట్లు నిర్మించి, సంపర్కకొనము తగులకుండా సంరక్షించవచ్చును. మురికినీరు గోతులలో నిలిచియుండకుండా సాధ్యమయ్యెంతవట్టుకు తీసివేయవలెను; ఇళ్లసమీపముందున్న కుండలు మొదలయినవాటిలో నీరు నిలువ ఉండకుండా చేయవలెను. గుంటలు మొదలయినచోట్ల చేరిన నీరు తీసివేయడము అసాధ్యమయ్యవచ్చును, వారమునకుగాని, పదిరోజులకుగాని ఒకొక్కమారు మడినూనె వాటిలో వేస్తే, దోమలు పెరుగువు. ముఖ్యముగా శీతజ్వరములు, ఈ మొదలయిన ఇతరరోగములను నివారణ చేయడమునకుమూడ దోమలబాధ తగ్గించడము అవశ్యకము; గనుక, మూర్ఛినిసాటిలివారే కాక, ప్రతిఇంటి గృహమానినీ ఈపని పూనుకొని చేయవలెను. ఏనుగుకాలు' వంటిరోగములుగల చోట్ల ఈపని ఎక్కువ అవశ్యమయ్యుంది.

ఈరోగమునకు చేసే చికిత్స గృహికరముగా లేదు; శీతజ్వరము కుదుర్చుటకుకై నా ఏర్పడట్లు, ఈరోగమున కుదుర్చుటకు తగిన సిద్ధోపధము ఇంకా ఎవరికినీ తెలియలేదు అట్టిది తెలిసికొనటకు అనేక ప్రయత్నములు జరిగినవిగాని, ఏదీ ఫలము కాలేదు.

ఈ రోగమువల్ల జ్వరమునచ్చినప్పుడు, రోగి కదలకుండా పండుకోవలెను; విశేషములకు మంచి పుచ్చుకోవలెను; గజ్జలు మొదలయినచోట్ల చిల్లెలపుట్టి నొప్పిగాఉంటే, అక్కడ (వేడి నీళ్లలో గుడ్డముంచి నీరుపెడిచి) ఒత్తవలెను. నొప్పిగాఉన్న అవయవము ఎత్తుగా దిండువీధిపెట్టి ఉంచితే, బాధ తగ్గుతుంది. జ్వరము తగ్గిన తర్వాత, వీలయితే, కొన్నాళ్ళవరకును రోగి తిరుగుండా విశ్రాంతి తీసి ఉండవలెను.

మూత్రము తెల్లగా ఉండేయెడల, రోగి కదలకుండా పండుకొని ఉండవలెను; వైద్యుని పిలిపించి చికిత్స చేయించడము హితముగా ఉంటుంది.

సాధ్యమయితే, దోమ తెరలు చుట్టూ కట్టుకొని పండుకొన్నట్లునన్ను, సాయంకాల మయినతర్వాత, కాళ్ళుచేతులు, మోలమున అవయవములు(వైకికవబడివి)కన్నకొనటవల్లనన్ను ఎవరిచుట్టుకు వారు దోమలు కరగకుండా శరీరము సంరక్షించుకోవలెను. దోమ తెరలు తేవప్పుడు, దోమలు అంటుకుండా చేసే ఔషధములు (సిట్రినెలా ఆయిల్) ఒంటికి, బట్ట కప్పుకొని చుట్టను, పూసుకోవచ్చును.

సాంప్రాటి దేవదారులైలము కలిపిచేసిన లేపము (బెన్ జిన్ టర్ పెంత్రిన్) మొదలయినవి ఇట్టి అపువధములు కలవు; గాని, దోమలు కరగకుండా చేయుటకు, దోమ తెరలవలె, ఇవి బాగా ఉపయోగించవు; వాటిబలము రెండుమూడు

గంటలకన్న ఎక్కువ సేపు ఉండదు; మనిషికి నిద్రపట్టిన తరువాత, కొంత సేపటికి దోమలు వచ్చి కరగకుండా అపుటకు తగినంతకాలము అతి పరిశోధించు. ఈ రోగము రాకుండా చేయుటకు శ్రేయమును ఈ పా య ము సాధ్యమోపము అధికముగా గలదని తెలిసిన ప్రదేశములలో నివసించక పోవడమే. రోగము మొదటి అవస్థలో ఉన్నప్పుడే, సంపర్కకొనము నీవోటికిపోయి, అక్కడ రోగి నివాస మేర్పర్చుకొంటే, రోగము మరి ఎక్కువకాదు. అట్లుచేయడముచేత అనేకమందికి ఏనుగుకాలు ఎక్కువకాకుండా ఉండడము మేము ఎరుగుదుము; అయితే, మొదట రోగము తగిలికొన్నప్పుడు ఎంత వెరిగినచో అంతమట్టుకు వాపు తగ్గుకుండా నిలిచిపోయినది.

ఈరోగముగురించి అనేక విషయములు ఇంకా శిశ్మయముగా తెలియలేదు; అవి తెలియకపోవడమువల్ల ఈ రోగమునకు చేసేచికిత్సగాని, నివారణోపాయములుగాని సఫలము కాలేదు. ఈసంగతి వైనిచెప్పిన దానినిపట్టి పోషపడి ఉంటుంది.

ఈ రోగముగురించి ముఖ్యముగా తెలుసుకోవలసిఉన్న విషయము దానిచికిత్స. ఇండియాలోను ఇంకా ఇతరదేశములందున్న వైద్యుల విచారణకు జిజ్ఞాసకు ఇది ప్రధానవిషయముగా ఉన్నది.

సంగ్రహము

- (1) "ఏనుగుకాలు" అనేరోగమునకు కారణము గుండ్రని పురుగులు. ఇవి వనుష్యుని మేదోవాళములలో నివసించును; అందుచేత ఆవాళములు పూడిపోయి, ఆప్రదేశములో వాపు కలుగును.
- (2) గమ్యదేశముందున్న ప్రదేశములలో, ముఖ్యముగా ఎండవేడి లేవ అధికముగా మండి ఉన్నచోట్ల ఈరోగము పుట్టుతున్నది.
- (3) దోమకాలువల్ల 2 కువనపినుండి వరిఒక మనిషికి ఈరోగము వ్యాప్తిస్తున్నది.
- (4) ఇప్పటికి మాకు తెలిసినంతవట్టుకు ఈరోగనివారణమునకు తగిన ఉపాయము ఏమంటే—దోమలు సంపర్కనే సాధనములు అవలంబించవలెను.
- (5) సంపర్కకొనముల ప్రదేశములకు కాపుము ఉన్నవారు దోమకాట్లు తీలకుండా కామకానతను; సాధ్యమయితే, దోమ తెరలు కట్టుకొని పండుకోవలెను.

బొంబాయి కార్పొరేషన్

మిర్జాపత్రి మహమ్మదు ఖానుగారు రాబోవు సంవత్సరమునకు బొంబాయికార్పొరేషను నుతన ఆధ్వర్యముగ ఎన్నుకొనబడినది.

కావలెను (16)

కృష్ణాజిల్లా బోర్డువారి యాజమాన్యముక్రింద స్టిమ్మోర్డ్ రోలర్సుకో పనిచేయుటకు యోగ్యత గల శ్రేవరులు ముగ్గురు కావలెను. నెల 1-కి జీతము రూ. 50 యియ్యబడును. సంగ్రహము 1-కి రూ. 2 లు వాష్యవ రూ. 70 ల వరకు జీతము హెచ్చించబడును. దరఖాస్తులు వారి వారి యోగ్యతా పుత్తికలతో సహా 1922 సంగ్రం ఏప్రిల్ నెల 25 వ తారీఖు లోగా ఈతిగువ విలాసమునకు పంపుకొనవలెను. వయస్సు, బాతి, యిదివరలో ఎచ్చట పనిచేసినది మున్నగు విషయములు కూడ వివరముగా దరఖాస్తునందు తెలియజేయవలెను.

T. K. T. Viraraghavachariar District Card Engineer Kistna, Chil kalapndi.

చలిజ్వరమునకు తగిన ఔషధము

ఇది వంతుజ్వరము, చలిజ్వరము, జ్వరగడ్డ, ఇన్ ఫ్లు ఎంజా, రక్తము లేకుండుట, మున్నగువ్యాధులకు దివ్యోపధము. పిత్త, వైకములను కలుగజేయు కై నా యందులో చేరుట లేదు. (వెస్సుసిరైర్ అను పత్రికలో డాక్టరు వాగసు అను ఆయన కనిపెట్టిన పద్ధతిప్రకారము హిమవత్సరమునందు పుత్తపత్రియగు ఓషధులచే తయారుచేయబడినది. చేతులేదు. మెకముపిత్తియలను కలుగజేయును. బలహీనులకు, గర్భిణి, స్త్రీలకు కూడ దీనిని నిర్భయముగా వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 మద్రాసు కెమికల్ ఇండస్ట్రీసు లిమిటెడ్, నెం 22 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

హీరముండలం.

జాతీయవాగ్ధ్యసభలు నిషేధించుట.

కేంద్ర క్రింద హీరముండం పురజనులందరకు జన రోసోటిను:—ఈనెల ౬ వ తేదీని అసహాయవాదు లందరును మహాత్మునితో గుఱత నాయకులు గల ప్రభుత్వ జాతీయగీత ములుపాడుచు నగరిసంక్లి ర్తనచేసి సాయశ్రేం బహిరంగభ జరుపుటకు సమావేశమవుతుండ యింకోక స్థలమంజున గలభా జరుగుటచే గభ జగుపుట నిలబడడి ౭ వ తేదీకి జరుప నిశ్చయించి తిమి. ౭ వ తేదీ మధ్యాహ్నం రెండుకుంటల వేళను మా గ్రామం తె రం రు పోలీసుకానిస్టేబిల కరణమున్ను టమాట నూ వానితోకలసి గ్రామపంత్రియు తిరిగి, యాదిగన విధముగా దంబోరా వేయించితి: "ఈనెల ౬ వ తేదీ మొదలు ౧౪ వ తేదీ వరకు జలియత్ వాలా బాగువధలగాని చనిపోయిన వారిజ్ఞాపకార్థమై ఉపన్యసించుట, వినుట, విదేశన, స్త్రుదనముచేయుట, వస్త్రములిచ్చుట, కాంతివైకులనుచేర్చుట దుకాణములను, మూయించుట, మూయుట, జాతీయగీతములుపాడుచు, దేశస్థాంతులపటములతో నగరసంక్లి ర్తనలుచేయుట, అదుపాల్గొనుట, మున్నగునవి చేయగూడదు" దేశీయమహాజనసభ వారు కాగజోల్లంభుమనకు అజ్ఞానివ్యవధున సభలుజలుపలేదు. అరణ్యప్రాంతములలో మారుమూలల యందున్న భగీధిపురం, మొదలగు గ్రామాదులలో గూడా కేంద్ర సను, అమలుచేసినట్లు తెలియచ్చినది. ప్రభుత్వమువారు యెట్టిరోగక కాగనములగావించి:ను ప్రజల యాత్మిక క్షేని నిరోధింపకాలపు. (ఒకవిలేఖరుడు)

రైల్వే ప్రమాదము

5000 రూప్యముల బహుమానము రైల్వే స్టేషనల నుడవెరిగిన శారిని అరెస్టుచేసి కక్షించుటకు తగు వివరములను తెలియజేయువారికి 5000 రూప్యముల బహుమాన మివ్వబడునని రైల్వే అధికారులు ప్రకటించుచున్నార. ప్రభు సందర్శమున గాయమాలు తగిలిన వారందరు అసన్నాలు, మధుపుము నందలి వైద్యు, కాలలో గున్నారు. ఇంజననందు తనధర్మమును ప్రకంసనీయముగ నిర్వహించుచు ప్రాణములను కోల్పోయిన రైల్వేపనివారిపట్ల సాహసూతికనుపరచుచు రైల్వేపింతురుయొక ప్రకటనముగావించి.

పంజాబు ప్రధాన న్యాయ మూర్తియగు సర్ మదిలాల్ గారు 9 వ తేదీ: సర్ నిలియం చిలిను గాడి వారి సతీయజికి వింకోసగిరి. గవర్నరుగారు, సర్ మహమ్మదు ముషిగార్డు, హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు, పుష్కముఖులు ఉన్నతోద్యోగులశేఖలు చిందునకు వచ్చిరి. ఆ సందర్శమున యువరాజు ప్యటవ విజయముకు పోత్పడి: వారికి గవర్నరు గారు వందనము లప్పించిరి. అందు కొండతకు పన్నదులు భిల్లపాత గవర్నరుగారిచ్చిరి.

ఏప్రిలు మాసాంత్యమున భారతప్రభుత్వపు కార్యనిర్వాహకసభయందలి ఆర్థికసభ్యుడు సర్ మాల్కాంపాయిలిగారు నెలపు దీసికొని ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేరి వెళ్ళుదురు.

బీహారు ఒరిస్సారాష్ట్రమునకు క్రొత్త గవర్నరుగనియ మింపబడిన సర్ హెన్రీహీల్లగుగారు కన్న సాయంత్రము కలకత్తానుండి పాట్నాకు బయలువెడలిరి.

Advertisement for Chamberlain's Cough Remedy. The ad features an illustration of the product box on the left, which is labeled 'CHAMBERLAIN'S COUGH REMEDY' and lists ailments like 'Coughs, Colds, CROUP', 'Whooping Cough', 'Sore Throat', etc. To the right of the box, there is Telugu text titled 'చేంబర్లెన్ గారి దగ్గు నివారిణి' (Chamberlain's Cough Remedy). The text describes the benefits of the medicine for various respiratory issues and mentions that it is a small size product. The bottom of the ad includes the manufacturer's name, 'Chamberlain Medicine Co., Des Moines, Iowa, U.S.A.', and a copyright notice.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయ సంఘము

(ఆదాయవ్యయ దశమ ప్రచురణ)

౯-౧-౧౯౨౧ మొదలు 3౦-3-౧౯౨౨ వరకు (మొదటినుండి ౧౯౨౨ సం. ము మార్చి ఆఖరువరకు)

అధ్యక్షుడు:—మ.రా.రా.శ్రీ, రాజా మంత్రి	ఏలూరు.
ప్రధాన భుజన రావు జమీందారుగారు.	"
కార్యదర్శులు:—మ.రా.రా.శ్రీ, దండు నారా	"
యణరాజుగారు.	"
మ.రా.రా.శ్రీ, యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు.	"
కోశాధిపతులు:—మ.రా.రా.శ్రీ, ఆర్థిక వెంక	పాలకొండ
ట్రామ చంద్రారావుగారు.	"
మ.రా.రా.శ్రీ, యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు.	ఏలూరు
కార్యదర్శులు:—మోక్షగంగారాజు జమీందారుగారు	"
కార్యాలయము:—కాసు గోవిందరావుగారిమేడ	"

జమ

తలకు స్వరాజ్యనిధి (ప్రత్యేకనిధితో)	౨౫౪౫౦-౨-౯
సభ్యులచందా	౨౧౦౨౧-౦
రాష్ట్రసంఘమునుండి జమ:—	
స్వాయంపాదుల వేతనముకొరకు	౫౮౦-౦-౦
ఏలూరు జాతీయపాఠశాలకు యిచ్చు నిమిత్తం	౫౯౫౦-౦-౦
రాట్నములకొరకు	౪౦౮-౮-౦
వసుకునేత:—	
రాట్నముల తాలూకు	౫3-౧౧-౦
కడుపు, దిట్లు	3-౫-3
దూది, వస్త్రములు:—	
దూది తాలూకు	౧౨౧3-౨-౧౦
నూలు	౨౨౧-౧౦-3
స్వవేతనవస్త్రముల తాలూకు	౧౨౬౫౪-౪-౧
ఇతరవసూలు:—	
కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్య అభ్యర్థి రుసుము	౨౦౪-౦-౦
రాష్ట్రసంఘ సభ్యత్వపు	3౪-౦-౦
స్వవేతనవస్త్రప్రాప్తానామ నిమిత్తము యిచ్చిన	
వాపసు భి.మ.వ.ర.ము తిరుగుతాలూకా	౯౫౦-౦-౦
సంఘమువారు తిరిగి జమ	
ఏలూరుతాలూకా సంఘమువారి ప్రత్యేకనిధి	౫౯౦-౦-౦
వడ్డీ (కోశాధిపతిగారివద్ద నున్న సామ్యువాపసు)	౯౨-౧3-౦
ఇతరవసూలు	౧౧౨-౨-౯
అధ్యాన్యవాపసు తిరిగి జమ	33౨-౫-౦

౫౧౦౫౨-౧౧-౧౧

ఖర్చు

రాష్ట్రసంఘమువారికి యిచ్చిన మొత్తము	౧౨౪౪-౧౫-౬
ప్రత్యేకనిధినుండి నిర్దేశించబడిన విషయముల	
కొరకు(విద్యనిమిత్తముకాక) ఖర్చులు	
అంగారానికి	౧౧౬-౦-౦
చీరాలనికి	౧౦-౦-౦
విద్యనిమిత్తము:—	
ప్రత్యేకనిధినుండి (భీమవరముజాతీయ పాఠశాలకు)	౧3౦౦-౦-౦
సామాన్యనిధినుండి (తైలుపుపోయిన భీమవరం	౪౯౦-౦-౦
జాతీయ పాఠశాలాధ్యాయులకు జీతములు	
తాతాకాసంఘములకు యిచ్చిన మొత్తం:—	
యేలూరు తాలూకాసంఘము	౧౪౮౦-౦-౦
భీమవరం	౧౨౦౦-౦-౦
వరసాపురం	౨౧౮-౨-౬
తణుకు	౧౦౯౦-౦-౦
వసుకునేత:—	
రాట్నములకొరకు	3౬౨-౦-౦
కడుపు, దిట్లు	౫-౦-౦
దూది, వస్త్రములు:—	
దూదికొరకు	౨౫౮౯-౮-౬
నూలు	౫33-౧౦-3
వస్త్రములు	౧౫౧3-౨-౫
" " యితరఖర్చులు	౪౧౧-3-3

ప్రచారపు ఖర్చులు:—

కభలకొరకు	౧-౨-౦
ప్రచారము	౧౦౮౦-౨-3
గౌరవవేతనములు (ప్రచారకులకు) వృత్తి	౧33౮-౧-౮
మానస న్యాయవాదులకు	
కార్యాలయపు ఖర్చులు:—(అద్దవేతనములు,	౧౨౮౨-౧౦-౮
అచ్చుతంతి తహాలాదగైరా)	
పుస్తకములు సామాన్య (ప్రతికలకు సామా	౧౮౯-౧౨-౦
నూలు, పుస్తకములు)	
ఇతరఖర్చులు:—	
స్వచ్ఛందసైనికులు	౪-౧౦-౦
సాదరు	౮౯-౨-౬
కాంగ్రెసు అభ్యర్థిత్వపుకుసుము వాపసు	౬-౦-౦
అంగారాష్ట్ర సభ్యులభ్యర్థన అభ్యర్థిత్వపు	3-౦-౦
రుసుము వాపసు	
ప్రచారకులకు అధ్యాన్యగా యిచ్చిన మొత్తం	౫౨౧౨-౦
కోశాధిపతివద్ద నిల్వ	౪౪-౧3-౦
ఖాతంకు	౧౯౨౦౦-౦-౦
చిరా	౨౮-౨-౪

మొత్తం. రూ. ౫౧౦౫౨-౧౧-౧౧

ఏలూరు	దండు నారాయణరాజు
౨-౪-౧౯౨౨	కార్యదర్శి.

అవ్వ క ము

పుయ్యూరు యెట్టేలు యిలాకా జంగం గూడెం గ్రామములో శ్రీరాజా ఇనుగంటి వెంకటరమణ య్యన్న రావుబహద్దరుగారి నున్న శేరీ పల్లం య 36-0 లున్న జరీబు య 8-40 సెంటులను విక్రయించబడును. పల్లం రామిలేరు నల్లనీరు ఆధారము గల చెరువుతూములవద్ద ఏకభుంజముగా నున్నది. నూజివీడు రోడ్డుకు ఒకమైలు దూరము జరీబు కూడా పల్లముకు చేరియే యున్నది కావలసినవారు వెంటనే ఈ క్రిందివారికి దరఖాస్తు చేసికొనవలెను. (3530)

శ్రీరాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు, బహద్దరుగారు. నూజివీడు (కృష్ణాజిల్లా)

నోటీసు

లేటు మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావు పంతులు గారి కుమారుడు సూర్యనారాయణ రావు గారి తాలూకు బెజవాడలో పున్నటువంటిన్ని ప్రస్తుతము బెజవాడ సబు కోర్టు పున్నటువంటిన్ని బంగాళా యున్న దానికి సంబంధించిన రెండు చిన్నయిండ్లను ఆవరణ స్థలమున్న కలిసి సుమారు 4000 ల చదురపు గజముల విస్తీర్ణముగల ఆస్తిని 21-4-22 వరకు 11 ఘంటల లగాయతు సదరు బంగాళాకు దగ్గరగావున్న విశ్రాంతి బంగాళాయెదుట వేలము వెయ్యబడునని యిందుమూలముగా తెలియ చేయ డమైనది. 2994

మకాం	కస్తూరి కృష్ణానందం
బెజవాడ	
7-4-22	

త్వరపడు! జాతకరత్నము (పత్తులు తక్కువ!)

PART 1

జన్మనక్షత్రము. పుట్టినతేదీ వేళమున్నగునవి లేకయేసం వత్సర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్నిసంక త్వరములకైనను జ్యోతిష్కుని సహాయము ఆక్కరలేకయే తమం తట తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము మున్నగు ద్వా దశభావములతో మీరూ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగల రు. ఇది యింటిజ్యోతిష్కుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రమే. గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, (8291) శివకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

నోటీసు

(19)

లేటు మా పిఠాపాటి గాదె అచ్చయ్యగారు 1916-వ సం మార్చివెల 12-వ తారీఖున వ్రాయించిన విల్లు ప్రకారము ఆయన భార్యకు యిచ్చిన దత్తత అధికారము అనుసరించి “పుప్పరి” అనే మా చిన్నవానిని దత్తత యిచ్చుటకు నేనన్ను అంగీకరిస్తు పున్నప్పటికిన్ని ఆమె దురుద్దేశముతో మరియొక పిల్లవానిని దత్తత చేసుకొనుటకు ప్రయత్నిచు చేస్తు పున్నట్లు తెలియుచున్నది. అట్లు యెవరైనా ఆమెకు దత్తత యిచ్చిన యెడల సదరు దత్తత లాభకారము గాని అచ్చయ్యగారు వ్రాయించిన విల్లుప్రకారముగాని చెల్ల నేరదని తెలుసుకోవలెను. మారితేరు } గాదె కామరాజు వ్రాలు. తణుకు తాలూకా } 5-4-1922. (కృష్ణాజిల్లా)

Ready Now. (3౪౦9)
Illustrated Catalogue of
RATNA WATCH & Co.
The Right House for Watches & Clocks
93 China Bazaar Road, MADRAS.
Apply with 1 Anna Stamp.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
 2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
 3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
 4. స్వరాంజ్యాదోళనము (వచనము) 0 1-6
 5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
 6. ఆంధ్రపాదము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
 7. పంజాబుపాట (బొబ్బిలి కళనలె) 0-2-0
 ౮. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
 9. రామదండుపాట (రాధమజన) 0-3-0
 10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
 11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
 12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0 4-0
 13. లోకమాన్య బాగం తిలకు హరికథ 0-8-0
 14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0
- ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

వ్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సుహృదసగా నుండును. తాం బూలముతో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిక ఆనందముగా నుండుటయేగాక, ఆజీర్ణము, వాతము, జలుబు, జ్వరము, సన్నితాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, వండ్లదోషములు, మొదలగు అనేవిధములగు వ్యాధుల కిది ప్రజ్ఞాయుధమునకే పనిచేయును. జలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. 200 మాత్రలసీసా 1-కి రు ౧-4-; దబ్బె సీసాలు ౫. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0. పి.సి.పి. ఆంధ్రు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెంకటేశ, నెల్లూరుజిల్లా

“కాంతామదహరణి”

అను యనానీ వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంద్రియపుష్టికి దివ్యమైన శివ్యాము. దీనిని నేవించుటచే, నిస్సత్తుక, శివనశక్తిలేకుండుట, స్వస్థులకు ఘనము, రతిలో శ్రీఘ్రస్థలనము, కాళ్ళచేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన గుఱుము నిచ్చును. నీ గృహముయ రేల నిస్థ పడెదవు? దీనిని నేవించి స్వర్గగుఱుములను పొందుము. పథ్యములేదు. పరిక్షిచేసి చూచిన మీరే తెలియును. వెల 1 దబ్బె 4-0-0 ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే. తామరమందు:— శివేశ తామర, గజచర్మము, తామరలకు ఆమెఘము వెల దబ్బె 0-3-0 ది రెడ్డి లుదు కంపెని, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా) [8288]

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి మొదిన (219)
హిందూస్థానమును స్థాపించి బడియుండు
ఆయుర్వేదబోషధాలయము
స్థాపితము 1881 సం||
అత్యంత ప్రఖ్యాత బోషధాలయము కోరి (వాయు
వాండ్లకు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి కలిగి ఒక
గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరకనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము
మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన
ఆతంగనిగ్రహబోషధాలయం
26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.
జాతకమార్తాండము

రెండవ భాగము
ఇది ఆయుర్వేదము నీర్ధముగా నున్నది. 800 పేజీలు.
ఇందు లక్ష స్థూలము, గ్రహస్థూలము, భావస్థూలము, వృక్ష
ములు, హాడకవృక్ష, అష్టకవృక్ష, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు
1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ
భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక
సంగతులతో మిక్కిలి కులభద్రతైరి అత్యుచితముగా వ్రాయ
బడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును
ఈ గ్రంథము నచ్చదియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదుము.
ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు ధరఖాస్తులు పంపినవారు
తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము.
దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూపు 2-0-0 లు.
అల్యువ్రాసవో ప్రతులు నొరకవు.
ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి.
(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(గోదావరి జిల్లా)

కే న రి-ర త్న త్రయ ము

లక్ష్మి

గర్భాశయగోగ నివారణ:- శ్రీలక్ష్మి గలుగు ఋతుకుల
బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలబాన్తిగాను తక్కువ
కాను పోవుట కునుకుగోగము, సంతాపహింస, రక్తహింస, రక్తహింస,
మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు,
అరచేతులుమంట మొదలగు శ్రీలక్ష్మి మర్క వ్యాధులను కుదు
ర్చును 12 బొమ్మ 2-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి (ద్రావకము):- ఇది రక్తహింస, మలబద్ధకము,
అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేనావ్యాధులు, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి కేరీరమునకు కాలిని ముఖ
మునకు తేజస్సు నిచ్చును.
12 బొమ్మ 2-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0,

అర

పర్యవ్యర్థనివారణ:-
దీనివల 6 బొమ్మ 2-8-0; 3 బొమ్మ 1-8-0; 1 బొమ్మ 0-8-0
కే న రి కు టీ రం,
ఆయుర్వేద అవుషధశాల,
88 పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎగుంబూరు మౌరస్

భృంగములక తైలము
(వైద్యచింతామణి)
భృంగములక తైలము:- శిశువు కు మర్దనచేసినను
ముక్కులో ప్రతిదినమును నక్షత్రముచేసినను
కోరోగములను బోగొట్టును.
భృంగములక తైలము:- తలకు పట్టించిన కంటి
కోరోగములను బోగొట్టును.
భృంగములక తైలము:- అపస్తంబకోరోగమును ఉన్నాద
కోరోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.
భృంగములక తైలము:- తల వెండ్రుకలను కుమ్మ
దలువలె నల్లగాచేయును.
4 బొమ్మల సీసా వెల రూ 1
1 పౌను " " 3
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
19, హార్బర్ రోడ్,
మాంటు రోడ్ - మదరాసు.
(బుధ)

వనోపధిసరస్వరిల్లా
రక్తహింసలను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధితును పోగొట్టుట
యందు శేషస్థి గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
పుచితముగా పంపబడును. (2978)
విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి

ఎ యి లె న్ బ ర్న్ (3385)

క్రూడు ఆయిల్ ఎంజినులు

"ఎఫ్" టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. పి.

ఇప్పుడున్న వనరు ఎంజినులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజినులో చిక్కులేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును.
వనిని నమ్మకముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజినులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి,
ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల డబ్బు పెట్టికొను పెద్ద పెద్ద ఎంజినులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగ లేదు.

10-12 హెచ్. పి.	మామూలుధర రూ 2045	ప్రత్యేకపుధర రూ 1842
20-24 "	" 2909	" 2618

"డెన్" వర్సికల్ ఎంజినులచే నడిపించబడు పోర్టబుల్ పంపులు.

214 సైజు ఎంజిను పరిమాణము 6 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు
216 " ఎంజిను పరిమాణము 8 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 ³ "
218 " ఎంజిను పరిమాణము 10 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 ³ "

WIELE & KLEIN
Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,
MOUNT ROAD, MADRAS.
Telephone 248. Telegrams: "KLEINCO," MADRAS.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృత

రక్తమును వృద్ధి చేయును
మేనావాత నొప్పులను బోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
సాండురోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణ చేయును
గర్భ కారక ములనుదరుమును
బాలరకు గర్భిణీలకు నుత్తమము (1045)
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మార్మలకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ చేయును
వరములకు కీర్తిని హెచ్చించును
నిద్రార్థులకు ప్రాణమిత్రము
ప్రాణకీర్తిని హెచ్చించును
క్షయరోగులకు మిగుల మంచిది
కాసరోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
ఊపిరితిత్తులకు అధికబలము చేయును
ఉబ్బునరోగులకు మిగుల హితము
వల బుడ్డి 1-కి రూపు 2-0-0
స్వాకింగు పాక్టీజి ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆంధ్రప్రదేశ్ విధి, జి. టి. మదరాసు.
తెలిపిలాసము:- (బుధ)
వండిట్ - మదరాసు.